

คู่มือการจัดทำงบกระแสเงินสด

นางพวงวรรณ ไกรสินธุ์
กรมตรวจบัญชีสหกรณ์

คำนำ

งบกระแสเงินสด เป็นงบการเงินที่แสดงการเปลี่ยนแปลงเงินสดของสหกรณ์ในช่วงเวลาใดเวลาหนึ่ง เช่น รอบปีบัญชี โดยจะแสดงกระแสเงินสดในรูปของเงินสดได้มาและเงินสดใช้ไปของ 3 กิจกรรมหลักคือ กิจกรรมดำเนินงาน กิจกรรมลงทุน และ กิจกรรมจัดหาเงิน ช่วยให้ฝ่ายบริหารและฝ่ายจัดการของสหกรณ์สามารถประเมินสภาพคล่องของสหกรณ์ โดยเฉพาะความสามารถในการชำระหนี้ ซึ่งปัจจุบันนายทะเบียนสหกรณ์กำหนดให้สหกรณ์ออมทรัพย์และสหกรณ์เครดิตยูเนียนที่ดำเนินธุรกิจเช่นเดียวกันกับสหกรณ์ออมทรัพย์ต้องจัดทำงบกระแสเงินสดเพื่อติดตามสภาพคล่องทางการเงินเกี่ยวกับเงินสดมีความเหมาะสมและเพียงพอที่จะไม่ก่อให้เกิดความเสี่ยงทางการเงิน และเนื่องจากการจัดทำงบกระแสเงินสดมีความยากและซับซ้อนทางบัญชีพอสมควร จึงได้จัดทำคู่มือการจัดทำงบกระแสเงินสด โดยกำหนดวิธีการจัดทำเป็นลำดับขั้นตอนโดยเฉพาะให้หลักในการพิจารณากระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงาน กิจกรรมลงทุน และ กิจกรรมจัดหาเงิน เพื่อให้ง่ายต่อการปฏิบัติในการจัดทำงบกระแสเงินสดให้ถูกต้องตามมาตรฐานการบัญชีและระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์

ผู้เขียนหวังเป็นอย่างยิ่งว่า คู่มือการจัดทำงบกระแสเงินสด นี้จะเป็นประโยชน์สำหรับสหกรณ์ผู้สอบบัญชีและผู้ที่เกี่ยวข้องต่อไป

นางพวงวรรณ ไกรสินธุ์

นักวิชาการตรวจสอบบัญชีเชี่ยวชาญ

ด้านการบัญชีและการสอบบัญชี

สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ 10

สารบัญ

	หน้า
บทที่ 1 บทนำ	
• หลักการและเห ตุผล	1
• วัตถุประสงค์	1
• ประโยชน์ที่คาดว่าจะ ได้รับ	2
บทที่ 2 การจัดทำบกระแสเงินสด	
การจัดทำบกระแสเงินสดของสหกรณ์	3
1. ทำความเข้าใจนิยามของรายการที่สำคัญ ๆ ในงบกระแสเงินสด	3
2. ทำความเข้าใจลำดับขั้นของการจัดทำบกระแสเงินสด	11
บทที่ 3 ขั้นตอนการจัดทำบกระแสเงินสด	
• ผังแสดงรายละเอียดขั้นตอนการจัดทำบกระแสเงินสดของสหกรณ์	14
• ขั้นตอนใน การจัดทำบกระแสเงินสดของสหกรณ์	15
• ขั้นที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูล	15
• ขั้นที่ 2 จัดทำกระดาษทำการงบกระแสเงินสด	15
- การจัดทำกระดาษทำการงบกระแสเงินสด	17
- ก. จัดทำรายการยกมาต้นปีและยอดยกไปคงเหลือสิ้นปี	17
- ข. หาผลรวมด้านเดบิตและด้านเครดิต	19
- ค. จัดทำรายการกระทบยอด	20
• ขั้นที่ 3 จัดทำบกระแสเงินสด	39
• ขั้นที่ 4 การเปิดเผยข้อมูล	40
กรณีศึกษา	
สหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยศิลปากร จำกัด	43-61

บทที่ 1

บทนำ

หลักการและเหตุผล

เงินสด เป็นรายการทางบัญชีสำคัญรายการหนึ่ง ที่แสดงถึงสภาพคล่องของสหกรณ์ว่ามีมากเพียงใด สหกรณ์จึงควรสนใจการเปลี่ยนแปลงของเงินสด ทั้งนี้เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการตัดสินใจต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์ เงินสดและงบกระแสเงินสดจะแสดงให้เห็นถึงการเปลี่ยนแปลงของเงินสดว่าเป็นไปอย่างไรบ้าง มีสาเหตุมาจากสิ่งใด และแสดงแหล่งที่มาและแหล่งใช้ไปของเงินสดในแต่ละงวดเวลาว่าได้มาจากทางใดเป็นจำนวนเท่าใด โดยเฉพาะอย่างยิ่งจะแสดงให้เห็นถึงเงินสดที่ได้มาและใช้ไปในกิจกรรมเกี่ยวกับการจัดหาเงินทุน การลงทุน และการดำเนินงาน ในปัจจุบันสหกรณ์ออมทรัพย์และสหกรณ์เครดิตยูเนียนที่ดำเนินธุรกิจเช่นเดียวกันกับสหกรณ์ออมทรัพย์ เป็นสหกรณ์ที่นายทะเบียนสหกรณ์ กำหนดให้ต้องจัดทำงบกระแสเงินสดอีกงบบนหนึ่งนอกจากงบแสดงฐานะการเงินและงบกำไรขาดทุน เนื่องจากสหกรณ์ออมทรัพย์และสหกรณ์เครดิตยูเนียนที่ดำเนินธุรกิจเช่นเดียวกันกับสหกรณ์ออมทรัพย์ เป็นสถาบันการเงินที่ดำเนินธุรกรรมทางการเงินที่มีมูลค่าค่อนข้างสูง จำเป็นต้องใช้ข้อมูลในงบกระแสเงินสดช่วยในการพิจารณาตัดสินใจจัดหาแหล่งเงินทุนให้เพียงพอ เพื่อให้สหกรณ์ไม่มีความเสี่ยงต่อการขาดสภาพคล่องทางการเงินอันอาจมีผลกระทบต่อความศรัทธาและประโยชน์ของมวลสมาชิกสหกรณ์ การจัดทำงบกระแสเงินสดตามมาตรฐานการบัญชี มีความซับซ้อนและขั้นตอนการจัดทำที่ยากพอสมควรโดยเฉพาะการพิจารณาจำแนกรายการเงินสดที่ได้มาและเงินสดที่ใช้ไปให้เป็นไปตามมาตรฐานการบัญชีและระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์ ดังนั้นจึงจำเป็นต้องจัดทำคู่มือการจัดทำงบกระแสเงินสด เพื่อกำหนดหลักการ วิธีการและลำดับขั้นตอนในการพิจารณาจัดทำงบกระแสเงินสดให้เป็นไปอย่างถูกต้องตามมาตรฐานการบัญชีและระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์ และง่ายต่อการทำความเข้าใจของผู้จัดทำงบกระแสเงินสดและเป็นประโยชน์อย่างสูงสุดต่อคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ สมาชิกและผู้ใช้งบการเงินอื่น

เนื้อหาสาระสำคัญของการจัดทำงบกระแสเงินสดจะกล่าวถึง ๑. ความสำคัญของงบกระแสเงินสด มีประโยชน์ต่อคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์นำไปใช้ในการบริหารจัดการสภาพคล่องของสหกรณ์อย่างไรบ้าง ๒. รูปแบบงบกระแสเงินสด พร้อมคำอธิบายการจัดรายการในงบกระแสเงินสด ๓. ขั้นตอนการจัดทำงบกระแสเงินสด โดยเริ่มตั้งแต่ การจำแนกรายการกระแสเงินสดได้มาและกระแสเงินสดใช้ไปภายใต้กิจกรรมดำเนินงาน กิจกรรมลงทุนและกิจกรรมจัดหาเงิน มีหลักการพิจารณาอย่างไรบ้าง ๔. เครื่องมือการจัดทำงบกระแสเงินสดคือการจัดทำกระดาษทำการงบกระแสเงินสด โดยอธิบายถึงลำดับขั้นตอนการพิจารณารายการในงบกำไรขาดทุนและงบแสดงฐานะการเงิน ๕. การจัดทำงบกระแสเงินสด โดยอธิบายการนำข้อมูลจากกระดาษทำการงบกระแสเงินสดมาจัดทำงบกระแสเงินสดในรูปแบบรายงาน

วัตถุประสงค์

เพื่อให้สหกรณ์ออมทรัพย์และสหกรณ์เครดิตยูเนียนที่ดำเนินธุรกิจเช่นเดียวกันกับสหกรณ์ออมทรัพย์ ใช้เป็นคู่มือในการจัดทำงบกระแสเงินสดให้ทราบถึงรายละเอียดเกี่ยวกับเงินสดที่ได้รับและเงินสดที่ใช้ไปภายในรอบระยะเวลาบัญชีว่ามาจากทางใดบ้างส่งผลกระทบต่อสภาพคล่องทางการเงินของสหกรณ์อย่างไร

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

๑. กรมตรวจบัญชีสหกรณ์มีคู่มือการจัดทำงบกระแสเงินสดให้ผู้สอบบัญชีใช้เป็นเครื่องมือในการกำกับแนะนำการจัดทำงบกระแสเงินสด
 ๒. เพื่อให้สหกรณ์ออมทรัพย์และสหกรณ์เครดิตยูเนียนที่ดำเนินธุรกิจเช่นเดียวกันกับสหกรณ์ออมทรัพย์ ใช้เป็นเครื่องมือในการจัดทำงบกระแสเงินสดให้เป็นไปอย่างถูกต้องตามมาตรฐานการบัญชีและระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์
 ๓. สหกรณ์ออมทรัพย์สามารถนำข้อมูลในงบกระแสเงินสดไปใช้ในการวิเคราะห์ร่วมกับงบแสดงฐานะการเงินและงบกำไรขาดทุนเพื่อวางแผนทางการเงินเช่น การรักษาระดับสภาพคล่องของสหกรณ์ การจัดหาแหล่งเงินทุน การปฏิบัติตามข้อผูกพันในการจ่ายชำระหนี้ การบริหารเงินสดได้มาในระยะสั้นให้เหมาะสมเพียงพอกับเงินสดใช้ไปในระยะสั้น การบริหารสินทรัพย์ให้เกิดประโยชน์สูงสุด เป็นต้น
 ๔. สหกรณ์ออมทรัพย์สามารถทราบว่าการสุทธิของสหกรณ์ตามเกณฑ์คงค้างในงบกำไรขาดทุนนั้นเป็นกำไรตามเกณฑ์เงินสดจำนวนเท่าใดเพียงพอต่อการใช้ในการดำเนินงานหรือไม่
 ๕. ผู้ใช้งบการเงินสามารถใช้ข้อมูลในงบกระแสเงินสดร่วมกับงบแสดงฐานะการเงินและงบกำไรขาดทุนประเมินสถานะความเสี่ยงทางการเงินของสหกรณ์ว่ามีมากน้อยเพียงใดเพื่อพิจารณาตัดสินใจให้สินเชื่อหรือร่วมทำธุรกิจด้วย เป็นต้น
-

บทที่ 2 การจัดทำงบกระแสเงินสด

การจัดทำงบกระแสเงินสดของสหกรณ์

สหกรณ์ออมทรัพย์เป็นสถาบันการเงินที่ส่งเสริมให้บุคคลที่เป็นสมาชิกรู้จักการประหยัด รู้จักการออมทรัพย์และสามารถบริการเงินกู้ ให้แก่สมาชิกเพื่อนำไปใช้จ่ายเมื่อเกิดความจำเป็น โดยยึดหลักการช่วยเหลือตนเองและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน สหกรณ์ออมทรัพย์ต้องจัดทำงบการเงิน ซึ่งประกอบด้วยงบแสดงฐานะการเงิน งบกำไรขาดทุน งบกระแสเงินสด และหมายเหตุประกอบงบการเงิน ซึ่งงบกระแสเงินสดจึงเป็นงบที่สหกรณ์ออมทรัพย์และสหกรณ์เครดิตยูเนียนที่ดำเนินธุรกิจเช่นเดียวกันกับสหกรณ์ออมทรัพย์ต้องจัดทำ ทั้งนี้ เนื่องจากสหกรณ์ออมทรัพย์และสหกรณ์เครดิตยูเนียนที่ดำเนินธุรกิจเช่นเดียวกันกับสหกรณ์ออมทรัพย์ ดำเนินธุรกิจเกี่ยวกับการเงินโดยเฉพาะจึงจำเป็นต้องติดตามสภาพคล่องของสหกรณ์ให้ทันต่อสถานการณ์ปัจจุบัน เพื่อประโยชน์ในการบริหารงานสภาพคล่องของสหกรณ์ให้เพียงพอ

เงินสด จึงเป็นรายการที่มีความสำคัญที่แสดงถึงสภาพคล่องของสหกรณ์โดยข้อมูลกระแสเงินสดสามารถใช้เป็นเกณฑ์ในการประเมินความสามารถของสหกรณ์ในการก่อให้เกิดเงินสด และความต้องการใช้กระแสเงินสดของสหกรณ์แก่ผู้ใช้งบการเงิน ซึ่งปัจจุบันกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ได้กำหนดให้สหกรณ์ออมทรัพย์และสหกรณ์เครดิตยูเนียนที่ดำเนินธุรกิจเช่นเดียวกันกับสหกรณ์ออมทรัพย์ ซึ่งเป็นสถาบันการเงินต้องจัดทำงบกระแสเงินสด และกำหนดรูปแบบงบกระแสเงินสดที่สหกรณ์ประเภทออมทรัพย์ต้องจัดทำให้เป็นแนวเดียวกัน สามารถเปรียบเทียบกันได้ไม่ว่าสหกรณ์จะมีจำนวนสมาชิกหรือปริมาณธุรกิจมากน้อยแตกต่างกันก็ตาม แต่เนื่องจากการจัดทำงบกระแสเงินสดมีความซับซ้อนของการวิเคราะห์รายการที่เกิดขึ้นในระหว่างงวดหรือระหว่างปีว่ารายการใดที่มีได้มีส่วนเกี่ยวข้องกับเงินสดต้องทำการปรับปรุงบัญชีออกให้คงเหลือเฉพาะรายการที่เกี่ยวกับกระแสเงินสดเท่านั้นประกอบกับเจ้าหน้าที่ของสหกรณ์ในปัจจุบันยังไม่สามารถจัดทำงบกระแสเงินสดได้เท่าที่ควรถึงแม้ว่าสหกรณ์จะใช้โปรแกรมระบบบัญชีที่สามารถจัดทำงบกระแสเงินสดได้ก็ยังคงอาศัยเจ้าหน้าที่ที่มีความรู้ ความสามารถเกี่ยวกับมาตรฐานการบัญชีและทักษะในการจัดทำงบกระแสเงินสดจึงจะสามารถตรวจสอบความถูกต้องของงบกระแสเงินสดที่จัดทำด้วยโปรแกรมระบบบัญชีได้ ดังนั้น เพื่อให้ผู้จัดทำงบกระแสเงินสดและผู้สอบบัญชีมีความเข้าใจและสามารถจัดทำงบกระแสเงินสดได้อย่างถูกต้องตามมาตรฐานการบัญชีและระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์ได้ดียิ่งขึ้น จึงขอแบ่งลำดับการจัดทำงบกระแสเงินสดออกตามลำดับ ดังนี้

1. ทำความเข้าใจนิยามของรายการที่สำคัญ ๆ ในงบกระแสเงินสด
2. ทำความเข้าใจลำดับขั้นของการจัดทำงบกระแสเงินสด ดังนี้
 - 2.1. วิเคราะห์รายการในงบแสดงฐานะการเงินและงบกำไรขาดทุน
 - 2.2. จัดทำกระดาษทำการงบกระแสเงินสด
 - 2.3. จัดทำงบกระแสเงินสด

1. ทำความเข้าใจนิยามของรายการที่สำคัญ ๆ ในงบกระแสเงินสด

เป็นการทำความเข้าใจนิยามของรายการที่สำคัญ ๆ ที่ปรากฏอยู่ในรูปแบบงบกระแสเงินสดที่ได้มาจากการวิเคราะห์ทฤษฎีจากมาตรฐานการบัญชี มาตรฐานรายงานทางการเงินและกฎหมายสหกรณ์

รวมทั้งระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์ที่เกี่ยวข้องแล้วจึงพิจารณากำหนดรูปแบบงบกระแสเงินสดสำหรับสหกรณ์ออมทรัพย์ที่เป็นสถาบันการเงิน จำเป็นต้องจัดทำงบกระแสเงินสด เพื่อทราบว่าสหกรณ์มีสภาพคล่องทางการเงินมากน้อยเพียงใด เงินสดที่สหกรณ์มีไว้ใช้ในการบริหารจัดการนั้นได้มาจากแหล่งใด มีภาระผูกพันที่จะต้องใช้จ่ายหรือไม่ ทำให้สหกรณ์มีสภาพคล่องเพียงพอในการบริหารจัดการการดำเนินงานธุรกิจของสหกรณ์ ซึ่งกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ได้ศึกษารูปแบบงบกระแสเงินสดของสถาบันการเงินตามประกาศของธนาคารแห่งประเทศไทย และรูปแบบงบการเงินของบริษัทตามประกาศกรมพัฒนาธุรกิจการค้าและพิจารณามาตรฐานการบัญชีรวมทั้งระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์ มาประยุกต์ให้เหมาะสมกับสภาพการดำเนินงานธุรกิจของสหกรณ์เพื่อแจ้งการเงินของสหกรณ์ที่เผยแพร่ต่อสมาชิกและบุคคลโดยทั่วไป เป็นไปในแนวทางเดียวกันอันจะเป็นประโยชน์ในการตัดสินใจเชิงเศรษฐกิจในการบริหารจัดการ โดยได้พิจารณาปัญหาที่เกิดขึ้นจากการนำงบกระแสเงินสดไปใช้ในการบริหารจัดการของคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ พบว่า คณะกรรมการดำเนินการไม่ทราบว่าเงินสดได้มาหรือเงินสดใช้ไปในสินทรัพย์ดำเนินงานและหนี้สินดำเนินงาน ของกระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงานรายการใดบ้าง รวมทั้งกำไร(ขาดทุน) จากการดำเนินงานก่อนการเปลี่ยนแปลงสินทรัพย์ดำเนินงานและหนี้สินดำเนินงานมีเป็นจำนวนเท่าใด กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ จึงปรับรูปแบบงบกระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงานใหม่โดยการยกเลิกการแสดงรายการเพิ่มขึ้น / ลดลง ให้แสดงด้วยรายการเงินสดได้มาหรือเงินสดใช้ไป แต่ยังคงให้แสดงกระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงานด้วยวิธีทางอ้อม ทั้งนี้ เพื่อให้คณะกรรมการดำเนินการและสมาชิกเข้าใจและสามารถใช้ประโยชน์จากงบกระแสเงินสดได้ดียิ่งขึ้น จึงกำหนดรูปแบบงบกระแสเงินสดสำหรับสหกรณ์ออมทรัพย์ให้ถือปฏิบัติเป็นแนวเดียวกันไว้ ดังนี้

สหกรณ์ออมทรัพย์..... จำกัด.
 งบกระแสเงินสด
 สำหรับปีสิ้นสุดวันที่.....

	ปี25.....	ปี 25.....
	บาท	บาท
กระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงาน		
กำไร (ขาดทุน) สุทธิ		
รายการปรับปรุงเพื่อระงับยอดกำไร (ขาดทุน) สุทธิเป็นเงินสดสุทธิ		
จากกิจกรรมดำเนินงาน		
ค่าเสื่อมราคาอาคารและอุปกรณ์		
หนี้สงสัยจะสูญลูกหนี้		
หนี้สงสัยจะสูญดอกเบี้ย		
หนี้สูญรับคืนลูกหนี้	(.....)	(.....)
หนี้สูญรับคืนดอกเบี้ย	(.....)	(.....)
ค่าใช้จ่ายตัดบัญชี(เกี่ยวกับที่ดิน อาคารและอุปกรณ์) ระบุรายการ		
กำไรจากการจำหน่ายสินทรัพย์	(.....)	(.....)
ขาดทุนจากการจำหน่ายสินทรัพย์		
กำไรจากการจำหน่ายเงินลงทุน	(.....)	(.....)
ขาดทุนจากการจำหน่ายเงินลงทุน		
บำเหน็จเจ้าหน้าที่		
ค่าใช้จ่ายจ่ายล่วงหน้าตัดบัญชี		
รายได้รับล่วงหน้าตัดบัญชี	(.....)	(.....)
ค่าใช้จ่ายค้างจ่าย		
รายได้ค้างรับ	(.....)	(.....)
ค่าวัสดุสำนักงานใช้ไป		
กำไร (ขาดทุน) จากการดำเนินงานก่อนการเปลี่ยนแปลง		
ในสินทรัพย์และหนี้สินดำเนินงาน		

	<u>ปี 25.....</u>	<u>ปี 25.....</u>
	บาท	บาท
กำไร (ขาดทุน) จากการดำเนินงานก่อนการเปลี่ยนแปลง ในสินทรัพย์และหนี้สินดำเนินงาน		
สินทรัพย์ดำเนินงาน		
เงินสดจ่ายเงินให้คู่แข่ง	(.....)	(.....)
เงินสดรับจากเงินให้คู่แข่ง		
เงินสดจ่ายลูกหนี้เงินกู้ฉุกเฉิน	(.....)	(.....)
เงินสดรับจากลูกหนี้เงินกู้ฉุกเฉิน		
เงินสดจ่ายลูกหนี้เงินกู้สามัญ	(.....)	(.....)
เงินสดรับจากลูกหนี้เงินกู้สามัญ		
เงินสดจ่ายลูกหนี้เงินกู้พิเศษ	(.....)	(.....)
เงินสดรับจากลูกหนี้เงินกู้พิเศษ		
เงินสดรับจากลูกหนี้ตัวแทนหักเงินส่ง		
เงินสดจ่ายเงินยืมโดยตรง	(.....)	(.....)
เงินสดรับจากเงินยืมโดยตรง		
เงินสดรับจากลูกหนี้ตามคำพิพากษา		
เงินสดจ่ายซื้อวัสดุสำนักงาน	(.....)	(.....)
เงินสดจ่ายค่าใช้จ่ายจ่ายล่วงหน้า	(.....)	(.....)
หนี้สินดำเนินงาน		
เงินสดจ่ายค่าใช้จ่ายค้างจ่าย	(.....)	(.....)
เงินสดรับรายได้รับล่วงหน้า		
เงินสดรับรายได้ค้างรับ		
เงินสดจ่ายจากสำรองบำเหน็จเจ้าหน้าที่	(.....)	(.....)
เงินสดสุทธิได้มาจาก (ใช้ไป) ในกิจกรรมดำเนินงาน		

	ปี 25..... บาท	ปี 25..... บาท
กระแสเงินสดจากกิจกรรมลงทุน		
เงินสดจ่ายซื้อพันธบัตร	(.....)	(.....)
เงินสดจ่ายซื้อหุ้นกู้	(.....)	(.....)
เงินสดจ่ายซื้อหุ้นทุน	(.....)	(.....)
	(.....)	(.....)
เงินสดรับจากการไถ่ถอน/จำหน่ายพันธบัตร		
เงินสดรับจากการไถ่ถอน/จำหน่ายหุ้นกู้		
เงินสดรับจากการจำหน่ายหุ้นทุน		
เงินสดจ่ายซื้อที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ (ระบุรายการ)	(.....)	(.....)
เงินสดรับจากการจำหน่ายที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ (ระบุรายการ)		
เงินสดรับบริจาคเพื่อก่อสร้างสินทรัพย์ (ระบุรายการ)		
เงินสดจ่ายจากเงินบริจาคเพื่อก่อสร้างสินทรัพย์ (ระบุรายการ)	(.....)	(.....)
เงินสดจ่ายค่าใช้จ่ายรื้อตัดบัญชี (เกี่ยวกับที่ดิน อาคารและอุปกรณ์) (ระบุรายการ)	(.....)	(.....)
เงินสดสุทธิได้มาจาก (ใช้ไปใน) กิจกรรมลงทุน	<u>.....</u>	<u>.....</u>
กระแสเงินสดจากกิจกรรมจัดหาเงิน		
เงินสดรับเงินเบิกเกินบัญชีธนาคาร		
เงินสดจ่ายชำระหนี้เงินเบิกเกินบัญชีธนาคาร	(.....)	(.....)
เงินสดรับเงินกู้ยืม		
เงินสดจ่ายชำระหนี้เงินกู้ยืม	(.....)	(.....)
เงินสดรับจากเงินรับฝาก		
เงินสดจ่ายคืนเงินรับฝาก	(.....)	(.....)
เงินสดรับเงินสะสมเจ้าหน้าที่		
เงินสดจ่ายคืนเงินสะสมเจ้าหน้าที่	(.....)	(.....)
เงินสดจ่ายค่าบำรุงสันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทย	(.....)	(.....)

	ปี 25.....	ปี 25.....
	บาท	บาท
เงินสดจ่ายเงินปันผล	(.....)	(.....)
เงินสดจ่ายเงินเฉลี่ยคืน	(.....)	(.....)
เงินสดจ่ายเงินโบนัสกรรมการและเจ้าหน้าที่	(.....)	(.....)
เงินสดรับจากทุนเรือนหุ้น		
เงินสดจ่ายคืนทุนเรือนหุ้น	(.....)	(.....)
เงินสดรับทุนสะสมตามระเบียบและข้อบังคับ (ระบุรายการ)		
เงินสดจ่ายทุนสะสมตามระเบียบและข้อบังคับ (ระบุรายการ)	(.....)	(.....)
เงินสดสุทธิได้มาจาก (ใช้ไปใน) กิจกรรมจัดหาเงิน		
เงินสดสุทธิเพิ่มขึ้น (ลดลง)		
เงินสด ณ วันต้นปี		
เงินสด ณ วันสิ้นปี		

จากรูปแบบงบกระแสเงินสดที่กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ กำหนดให้สหกรณ์ประเภทออมทรัพย์ต้องถือปฏิบัติดังกล่าวข้างต้น การจัดทำงบกระแสเงินสดต้องทำความเข้าใจนิยามของรายการที่สำคัญ ๆ ดังนี้

- 1.1 กระแสเงินสด หมายถึง การเข้าและออกของเงินสดในมือ เงินฝากธนาคาร เงินฝากชุมนุมสหกรณ์ และเงินฝากสหกรณ์อื่น
- 1.2 เงินสด หมายถึง เงินสดในมือ เงินฝากธนาคารทุกประเภท และเงินฝากสหกรณ์ทุกประเภท ทั้งนี้ให้รวมถึงเงินฝากธนาคารและเงินฝากสหกรณ์ที่นำไปเป็นหลักทรัพย์ค้ำประกันหนี้สินด้วย
- 1.3 กระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงาน หมายถึง กระแสเงินสดที่เกิดจากกิจกรรมหลักที่ก่อให้เกิดรายได้ของสหกรณ์ ซึ่งได้แก่ รายการในงบกำไรขาดทุน หรือรายการที่มีผลกระทบต่อกำไรขาดทุนของสหกรณ์

เนื่องจากสหกรณ์บันทึกบัญชีตามเกณฑ์คงค้าง (Accrual basis of accounting) ซึ่งเป็นไปตามมาตรฐานการบัญชี จึงทำให้การบันทึกรายได้และค่าใช้จ่าย บันทึกรายได้และค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นจริงและที่ควรจะได้รับหรือจ่ายภายในรอบระยะเวลาบัญชีถึงแม้ว่าสหกรณ์จะยังมิได้รับเงินหรือจ่ายเงินจริงก็ตาม ดังนั้น ถ้าไรสุทธิตามเกณฑ์คงค้างจะไม่แสดงจำนวนเงินสดสุทธิจากกิจกรรมดำเนินงาน จึงจำเป็นต้องปรับรายได้และค่าใช้จ่ายให้อยู่ในเกณฑ์เงินสด (Cash Basis) นอกจากนี้ การแสดงกระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงานขอให้แสดงด้วยวิธีทางอ้อม ซึ่งอยู่ในรูปแบบเดียวกันกับงบแสดงการเปลี่ยนแปลงฐานะการเงินซึ่งทำให้ผู้ใช้งบการเงินคุ้นเคยมากกว่า และง่ายต่อการจัดทำ นอกจากนี้ในทาง

ปฏิบัติวิธีทางอ้อมเป็นวิธีที่นิยมใช้กันมากอย่างแพร่หลายและให้ยึดหลักเกณฑ์ในการพิจารณาจัดรายการในงบการเงินไว้ภายใต้กระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงาน ดังนี้

1.3.1 รายการรายได้และค่าใช้จ่ายทุกรายการในงบกำไรขาดทุนนั้น ให้ถือเป็นกระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงาน หมายถึง รายการกำไรสุทธิหรือขาดทุนสุทธิในงบกำไรขาดทุนถือเป็นเงินสดที่ได้รับจากการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์ หรือ เงินสดที่ใช้ไปในการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์ แต่เนื่องจากสหกรณ์บันทึกบัญชีตามเกณฑ์คงค้างตามระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์ ว่าด้วยการบัญชีของสหกรณ์ พ.ศ. 2542 ดังนั้น งบกำไรขาดทุนจึงรวมรายการที่เป็นรายได้และค่าใช้จ่ายที่รับรู้ตามเกณฑ์คงค้าง ได้แก่ รายได้ค้างรับ รายได้รับล่วงหน้า ค่าใช้จ่ายค้างจ่าย ค่าใช้จ่ายจ่ายล่วงหน้า ค่าเสื่อมราคา หนี้สงสัยจะสูญ หนี้สูญรับคืน ค่าใช้จ่ายตัดบัญชี กำไร(ขาดทุน) จากการจำหน่ายสินทรัพย์ ฯ เป็นต้น ซึ่งรายการรายได้และค่าใช้จ่ายที่รับรู้ตามเกณฑ์คงค้าง จะต้องทำการปรับกระหนาบยอดด้วยจำนวนเงินที่เป็นจำนวนเงินเดียวกันกับจำนวนเงินในงบกำไรขาดทุน และส่วนใหญ่ยังคงชื่อรายการบัญชีไว้เช่นเดียวกันกับที่ปรากฏในงบกำไรขาดทุน ซึ่งจะกล่าวโดยละเอียดของแต่ละรายการในบทต่อไป

1.3.2 รายการในงบแสดงฐานะการเงินที่มีผลกระทบโดยตรงต่องบกำไรขาดทุน หมายถึง รายการในงบแสดงฐานะการเงินที่มีผลทำให้เกิดรายได้ และต้องจ่ายค่าใช้จ่ายเพื่อผลในการดำเนินธุรกิจ เช่น ลูกหนี้เงินกู้ ลูกหนี้การค้า เจ้าหนี้การค้า สินค้าคงเหลือ ฯลฯ เป็นต้น ให้ถือเป็นกระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงานซึ่งมีข้อควรพิจารณาในการจัดทำที่จะกล่าวถึงในส่วนของการจัดทำกระดาดำการงบกระแสเงินสด และการจัดทำงบกระแสเงินสดในรูปแบบรายงาน

อนึ่ง การแสดงกระแสเงินสดเกี่ยวกับสินทรัพย์ดำเนินงานและหนี้สินดำเนินงานให้แสดงในรูปของกระแสเงินสดได้มาและกระแสเงินสดใช้ไปอย่างชัดเจนมิให้นำมาหักกลบแล้วแสดงด้วยยอดเพิ่มขึ้นหรือลดลง เนื่องจากการแสดงด้วยยอดเพิ่มขึ้น/ลดลงเป็นการยากแก่การทำความเข้าใจของคณะกรรมการดำเนินการทำให้ไม่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการบริหารจัดการสภาพคล่องของสหกรณ์ได้

ข้อสังเกต รายการใดก็ตามหากพิจารณาแล้วไม่ชัดเจนในการจัดแสดงกระแสเงินสดภายใต้ 3 กิจกรรม คือ กิจกรรมดำเนินงาน กิจกรรมลงทุน และกิจกรรมจัดหาเงิน ตามคำนิยามและเงื่อนไขที่กำหนดไว้ให้ถือว่าเป็นรายการที่เกิดจากการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์จึงให้จัดแสดงรายการไว้ภายใต้กิจกรรมดำเนินงาน เช่น เงินรอจ่ายคืนที่เกิดจากการรับเงินเกินต้องจ่ายคืน หากทราบว่าเป็นเงินรอจ่ายคืนค่าหุ้น ดังนั้น เงินสดที่ได้รับจะแสดงรายการไว้ภายใต้กระแสเงินสดจากกิจกรรมจัดหาเงิน แต่หากสหกรณ์บันทึกเงินสดที่ได้รับไว้ในบัญชีเงินรอจ่ายคืน โดยไม่สามารถพิจารณาข้อมูลประกอบอื่นว่าเป็นรายการใดบ้าง เช่นนี้ให้ถือว่าเงินสดที่ได้รับ เกิดจากกระแสเงินสดภายใต้กิจกรรมดำเนินงาน การแสดงรายการกระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงานในงบกระแสเงินสด จะประกอบด้วย 3 ส่วน คือ

(1) แสดงรายการกำไร (ขาดทุน) จากการดำเนินงานก่อนการเปลี่ยนแปลงในสินทรัพย์และหนี้สินดำเนินงาน ในส่วนนี้จะต้องพิจารณารายการในงบกำไรขาดทุนประกอบกับงบแสดงฐานะการเงินด้วย เนื่องจากเป็นรายการที่จะปรากฏอยู่ในงบกำไรขาดทุนโดยตรง ทั้งนี้มีหลักในการพิจารณาดังนี้

(1.1) พิจารณารายการที่มีใช้เงินสดในงบกำไรขาดทุนก่อน เช่น

- ค่าเสื่อมราคา
- ค่าใช้จ่ายตัดจ่าย
- หนี้สูญรับคืน

- หนี้สงสัยจะสูญ
- กำไร (ขาดทุน) จากการจำหน่ายสินทรัพย์

ฯลฯ

(1.2) พิจารณารายการที่เป็นเงินสด และมีผลกระทบต่อกำไร (ขาดทุน) ได้แก่

- ค่าใช้จ่ายจ่ายล่วงหน้า
- ค่าใช้จ่ายค้างจ่าย
- รายได้รับล่วงหน้า
- ดอกเบี้ยค้างรับ
- ดอกเบี้ยค้างจ่าย
- บำเหน็จเจ้าหน้าที่

(2) พิจารณาสินทรัพย์ดำเนินงานที่กระทบกระแสเงินสด โดยแสดงต่อจากรายการกำไร (ขาดทุน) จากการดำเนินงานก่อนการเปลี่ยนแปลงในสินทรัพย์และหนี้สินดำเนินงาน ได้แก่ รายการสินทรัพย์ในงบแสดงฐานะการเงินที่มีผลกระทบต่อกระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงาน เช่น

- ลูกหนี้เงินกู้
- ลูกหนี้การค้า
- สินค้าคงเหลือ
- วัสดุคงเหลือ

- สินทรัพย์อื่น ได้แก่ เงินมัดจำค่าสินค้า สินทรัพย์รอการขาย เจ้าหน้าที่การค้าทางด้านเดบิต เงินรอเรียกคืน (ที่เกี่ยวกับการดำเนินธุรกิจ) ภาษีมูลค่าเพิ่ม - ลูกหนี้กรมสรรพากร

(3) พิจารณานี้สินดำเนินงานที่กระทบกระแสเงินสด ได้แก่ รายการหนี้สินในงบแสดงฐานะการเงินที่มีผลกระทบต่อกระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงาน เช่น

- เจ้าหนี้การค้า
- หนี้สินอื่น ได้แก่
- เงินรอจ่ายคืน (ที่เกี่ยวกับการดำเนินงาน เช่น รับชำระหนี้เกิน)
- ภาษี หัก ณ ที่จ่าย
- เงินประกันสังคมรอนำส่ง
- เงินรับล่วงหน้า (ที่เกี่ยวกับการดำเนินธุรกิจ)
- ภาษีมูลค่าเพิ่ม-เจ้าหนี้กรมสรรพากร

ฯลฯ

1.4 กระแสเงินสดจากกิจกรรมลงทุน หมายถึง กระแสเงินสดที่เกิดจากการลงทุนในสินทรัพย์และการจำหน่ายสินทรัพย์ไม่ว่าจะเป็นระยะสั้น หรือระยะยาว ได้แก่ การซื้อ การสร้าง การจำหน่ายที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ ให้สหกรณ์แสดงกระแสเงินสดจากกิจกรรมลงทุนด้วยการแสดงกระแสเงินสดได้มา และกระแสเงินสดใช้ไปแยกออกจากกันอย่างชัดเจน

1.5 กระแสเงินสดจากกิจกรรมจัดหาเงิน หมายถึง กระแสเงินสดที่เกิดจากสหกรณ์จัดหาเงินทุนเพื่อนำไปใช้ในการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์และการจ่ายชำระคืน ได้แก่ ทุนเรือนหุ้น เงินกู้ยืมทั้งระยะ

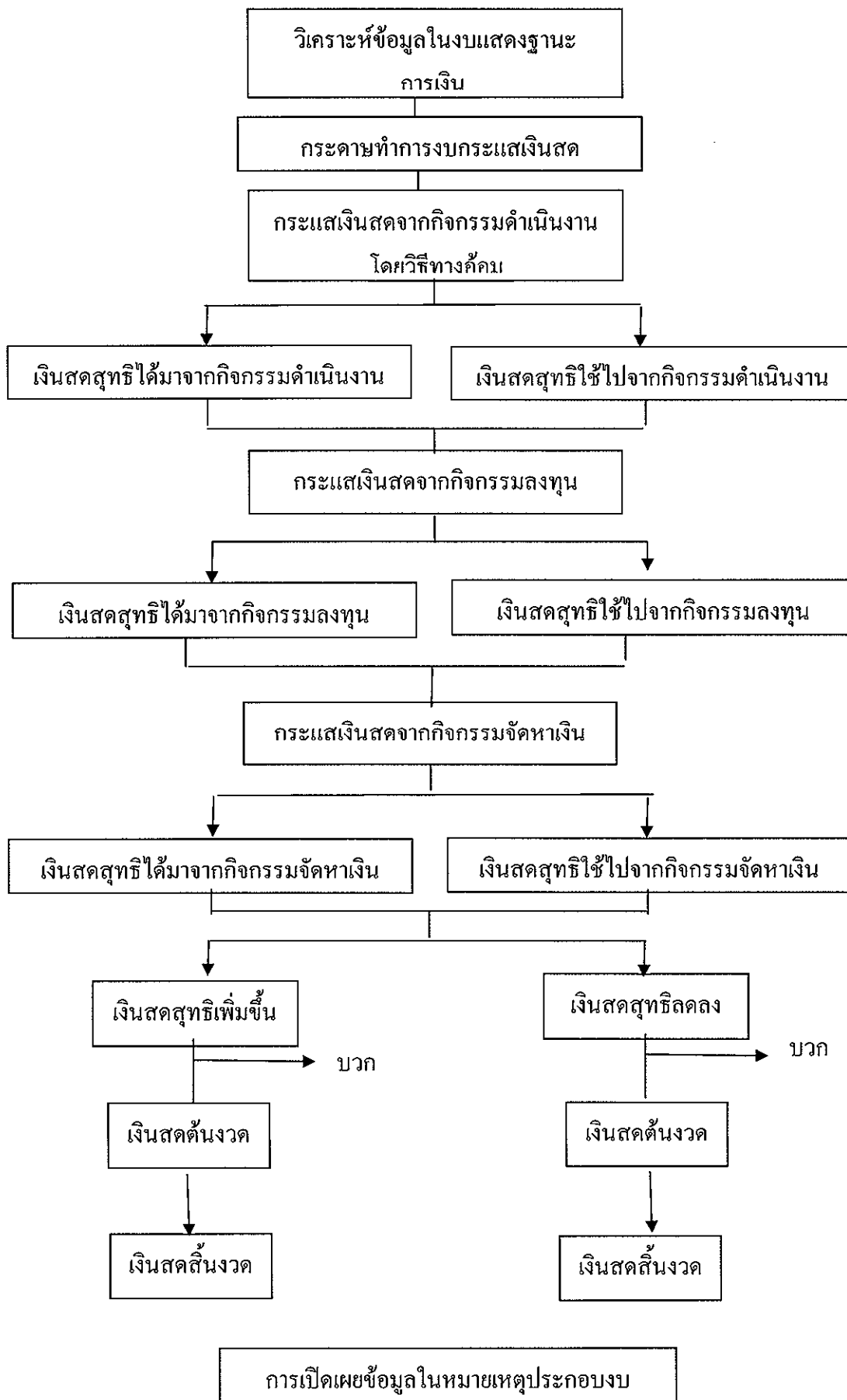
สั้นและระยะยาว เงินสะสมเจ้าหน้าที่ เงินรับฝาก อุปกรณ์ ให้สหกรณ์แสดงกระแสเงินสดจากกิจกรรมจัดหาเงินด้วยการแสดงกระแสเงินสดได้มาและกระแสเงินสดใช้ไปแยกออกจากกันอย่างชัดเจน

2. ทำความเข้าใจลำดับขั้นของการจัดทำกระแสเงินสด

เพื่อให้การจัดทำกระแสเงินสดเป็นไปอย่างถูกต้องตามมาตรฐานรายงานทางการเงินและระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์ก่อนจัดทำกระแสเงินสด สหกรณ์ต้องจัดเตรียมข้อมูลต่อไปนี้ให้พร้อมก่อน ดังนี้

1. งบแสดงฐานะการเงิน ณ วันสิ้นสุดของงวดที่จะจัดทำกระแสเงินสด
 2. งบกำไรขาดทุน
 3. ข้อมูลรายละเอียดประกอบที่จำเป็น ได้แก่ บัญชีแยกประเภท หรือบททดลองประจำงวดที่จะจัดทำกระแสเงินสด รายงานการประชุมใหญ่วาระ การจัดสรรกำไรสุทธิประจำปี เป็นต้น
- ทั้งนี้ เพื่อให้ง่ายต่อการทำความเข้าใจจึงขอจัดลำดับขั้นของการจัดทำกระแสเงินสด ดังผังภาพกระบวนการจัดทำกระแสเงินสดของสหกรณ์ ซึ่งจะกล่าวถึงรายละเอียดขั้นตอนการจัดทำกระแสเงินสดของสหกรณ์ในบทต่อไป ดังนี้

แผนภาพผังกระบวนการจัดทำกระแสเงินสดของสหกรณ์

บทที่ 3 ขั้นตอนการจัดทำงบกระแสเงินสด

เมื่อทราบแล้วว่ารูปแบบงบกระแสเงินสดเป็นการแสดงกระแสเงินสดภายใต้ 3 กิจกรรม คือ กิจกรรมดำเนินงาน กิจกรรมลงทุน และกิจกรรมจัดหาเงิน โดยกิจกรรมดำเนินงานให้แสดงกระแสเงินสดด้วยวิธีทางอ้อม ทั้งนี้ การจัดทำงบกระแสเงินสดจะจัดทำได้เมื่อสหกรณ์จัดทำงบแสดงฐานะการเงินและงบกำไรขาดทุนเสร็จเรียบร้อยแล้ว จึงพิจารณาว่าเงินสดและเงินฝากธนาคารคงเหลือในงบแสดงฐานะการเงินเพิ่มขึ้นหรือลดลงเป็นจำนวนเงินเท่าใด เกิดจากรายการใดบ้างและกระทบต่อกิจกรรมใดภายในช่วงระยะเวลาเดียวกันกับช่วงระยะเวลาในงบกำไรขาดทุน ทั้งนี้ เนื่องจากรายการบัญชีในงบแสดงฐานะการเงินและงบกำไรขาดทุนมีเป็นจำนวนมาก การจัดทำงบกระแสเงินสดโดยการวิเคราะห์รายการจากงบแสดงฐานะการเงินและงบกำไรขาดทุนแล้วพิจารณาว่ารายการใดกระทบกระแสเงินสดให้นำไปแสดงรายการในงบกระแสเงินสดนั้น อาจเกิดการผิดพลาดได้ง่ายและยากในการตรวจสอบความถูกต้องว่างบกระแสเงินสดเป็นงบที่ถูกต้องตามมาตรฐานการบัญชีและระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์ ดังนั้น เพื่อให้การจัดทำงบกระแสเงินสดมีขั้นตอนและสามารถตรวจสอบความถูกต้องได้ง่ายยิ่งขึ้น จึงขอให้ลำดับขั้นตอนในการจัดทำงบกระแสเงินสดโดยการใช้ “ กระดาษทำการกระแสเงินสด ” เป็นเครื่องมือในการจัดทำงบกระแสเงินสด ซึ่งสรุปขั้นตอนในการจัดทำงบกระแสเงินสด ประกอบด้วย 3 ขั้นตอน ดังนี้

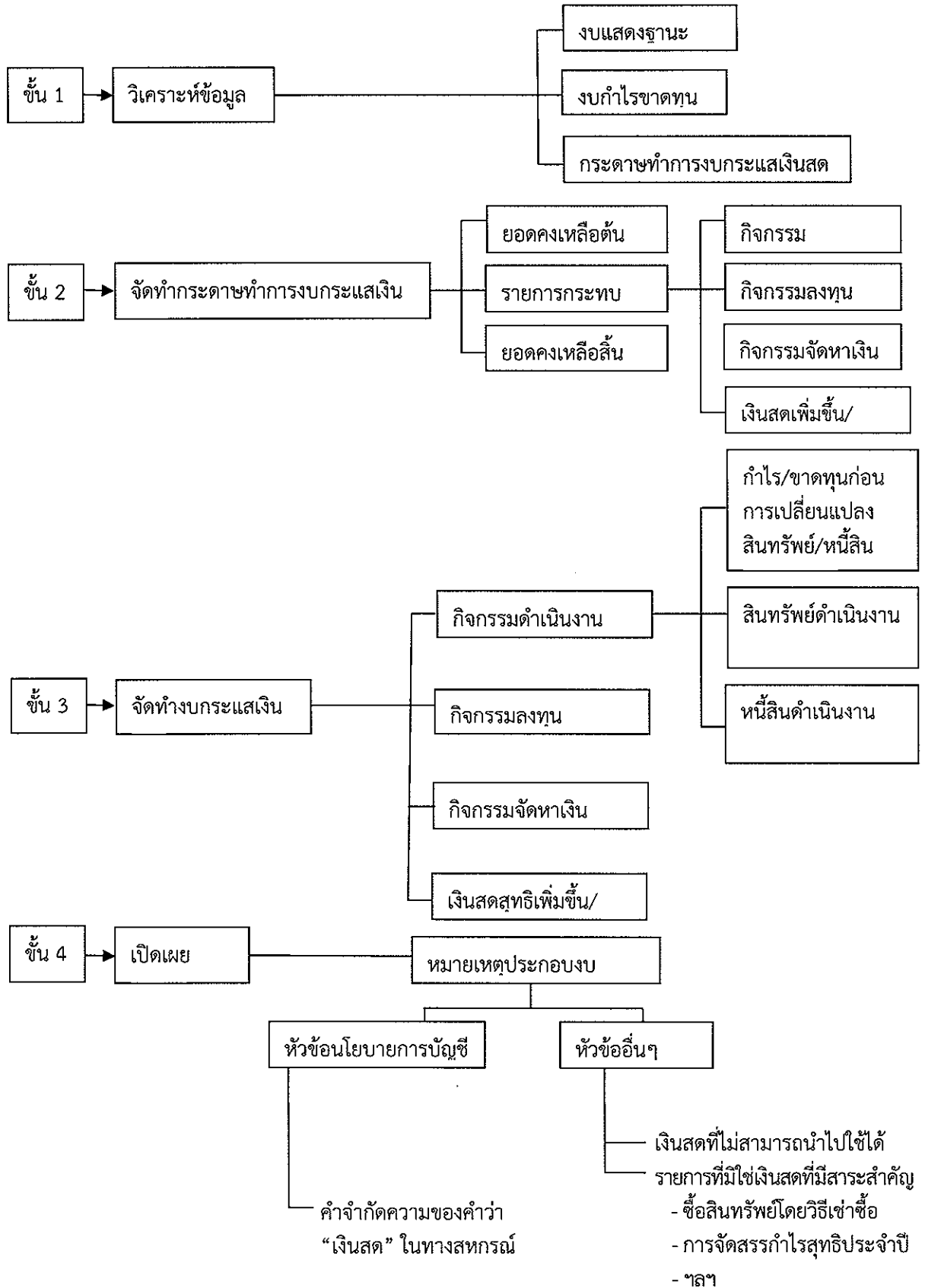
ขั้นที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูล

ขั้นที่ 2 จัดทำกระดาษทำการงบกระแสเงินสด

ขั้นที่ 3 จัดทำงบกระแสเงินสด

ดังผังแสดงรายละเอียดของแต่ละขั้นตอน ดังนี้

ผังแสดงรายละเอียดขั้นตอนการจัดทำงบกระแสเงินสดของสหกรณ์

ขั้นตอนในการจัดทำงบกระแสเงินสดของสหกรณ์

มีวิธีการจัดทำในแต่ละชั้น ดังนี้

ชั้นที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูลจาก

- งบแสดงฐานะการเงิน (งบดุล) เปรียบเทียบ งบแสดงฐานะการเงินต้องเป็นงบที่แสดงข้อมูลครบถ้วน ถูกต้องตามระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์
- งบกำไรขาดทุน วิเคราะห์ว่ามีรายการบัญชีใดบ้างเป็นรายการที่มีใช้รายการที่เกี่ยวกับเงินสด
- ข้อมูลจากกระดาษทำการงบทดลองซึ่งจะให้ข้อมูลรายละเอียดเพิ่มเติมเกี่ยวกับเงินสดรับหรือจ่ายในระหว่างงวดซึ่งจะนำมาพิจารณาประกอบรายการบัญชีคงเหลือต้นปีกับรายการบัญชีคงเหลือสิ้นปี

ชั้นที่ 2 จัดทำกระดาษทำการงบกระแสเงินสด

เนื่องจากการจัดทำงบกระแสเงินสด โดยพิจารณาข้อมูลจากงบแสดงฐานะการเงินปีปัจจุบัน และข้อมูลตัวเลขเปรียบเทียบปีก่อน และงบกำไรขาดทุนโดยตรงอาจก่อให้เกิดความสับสนได้ง่าย จึงให้สหกรณ์จัดทำกระดาษทำการงบกระแสเงินสดเพื่อใช้เป็นเครื่องมือช่วยให้สามารถหาข้อผิดพลาดในการจัดทำงบกระแสเงินสดได้ง่ายขึ้น และเพื่อสะดวกในการวิเคราะห์รายการต่าง ๆ ในกรณีที่มีรายการปรับปรุงจำนวนมาก หรือมีปัจจัยอื่นที่ซับซ้อน ทั้งนี้รูปแบบของกระดาษทำการงบกระแสเงินสดเป็นดังนี้

สหกรณ์.....จำกัด
 กระจายทำการ งบกระแสเงินสด
 สำหรับปีสิ้นสุดวันที่.....

รายการ	ยอดคงเหลือ ต้นปี ณ วันต้นงวด	รายการกระทบยอด		ยอดคงเหลือสิ้นปี สิ้นงวด
		เดบิต	เครดิต	
เดบิต				
เครดิต				
ผลกระทบกระแสเงินสด				
กิจกรรมดำเนินงาน				
กิจกรรมลงทุน				
กิจกรรมจัดหาเงิน				
รวม				
เงินสดเพิ่มขึ้น/ลดลง				
รวม				

การจัดทำกระดาษทำการงบกระแสเงินสด

ก. จัดทำรายการยอดยกมาต้นปีและยอดยกคงเหลือสิ้นปี

โดยนำรายการในงบแสดงฐานะการเงินทุกบัญชีของปีปัจจุบันและปีก่อนมาวิเคราะห์แยกบัญชีที่มียอดคงเหลือเดบิตไว้ส่วนแรกคือด้านเดบิตซึ่งได้แก่ รายการบัญชีภายใต้หมวดสินทรัพย์และบัญชีที่มียอดคงเหลือเครดิตไว้ส่วนถัดไปคือด้านเครดิต ได้แก่ รายการภายใต้หมวดหนี้สินและทุนของสหกรณ์ โดยมีข้อสังเกตในการจัดทำคือ รายการใดที่มีการแสดงหมายเหตุประกอบงบการเงินต้องแสดงด้วยรายกบัญชีที่อยู่ในหมายเหตุประกอบงบการเงิน เพื่อให้การพิจารณากระแสเงินสดของแต่ละรายการได้อย่างชัดเจน ทั้งนี้ รายการบางบัญชีที่มีการแสดงในงบแสดงฐานะการเงินเป็นยอดสุทธิ ได้แก่ รายการบัญชีต่อไปนี้

- รายการเงินให้กู้ - สุทธิ ในงบแสดงฐานะการเงิน ให้พิจารณาจากหมายเหตุประกอบงบการเงินภายใต้หัวข้อ เงินให้กู้ยืม - สุทธิ ประกอบด้วยรายการบัญชี ดังนี้

1. เงินให้กู้ยืม - สุทธิ ประกอบด้วย

	<u>ปี 25.....</u>		<u>ปี 25.....</u>	
	<u>บาท</u>		<u>บาท</u>	
	<u>ระยะสั้น</u>	<u>ระยะยาว</u>	<u>ระยะสั้น</u>	<u>ระยะยาว</u>
เงินให้กู้ยืม - ปกติ				
เงินให้กู้แก่สหกรณ์				
ลูกหนี้เงินกู้ฉุกเฉิน				
ลูกหนี้เงินกู้สามัญ				
ลูกหนี้เงินกู้พิเศษ				
รวมเงินให้กู้ยืม - ปกติ				
เงินให้กู้ยืม - ไม่ก่อให้เกิดรายได้				
เงินให้กู้แก่สหกรณ์				
ลูกหนี้เงินกู้ฉุกเฉิน				
ลูกหนี้เงินกู้สามัญ				
ลูกหนี้เงินกู้พิเศษ				
รวมเงินให้กู้ยืม - ไม่ก่อให้เกิดรายได้				
รวมเงินให้กู้ยืม				

หัก ค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญ				
ค่าเผื่อลูกหนี้คลาดเคลื่อน				
เงินให้กู้ยืม - สุทธิ				

ณ วันที่.....ค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญ แยกเป็น.....

ค่าเผื่อลูกหนี้คลาดเคลื่อนแยกเป็น.....

วิธีการแสดงรายการเงินให้กู้ยืมในกระดาษทำการงบกระแสเงินสดให้แสดงรายการแต่ละรายการในหมายเหตุประกอบงบการเงิน โดยให้รวมยอดจำนวนเงินของลูกหนี้เงินกู้แต่ละประเภทในช่องระยะสั้นระยะยาวและลูกหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ไว้เป็นรายการลูกหนี้เงินกู้แต่ละประเภท และแสดงด้วยยอดก่อนหักค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญ ดังนี้

- เงินให้กู้แก่สหกรณ์ (= เงินให้กู้แก่สหกรณ์ - ปกติ บวก เงินให้กู้แก่สหกรณ์ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้จำนวนเงิน เท่ากับ จำนวนเงินในช่องระยะสั้น บวกด้วยจำนวนเงินในช่องระยะยาวก่อนหักค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญ)
- ลูกหนี้เงินกู้ฉุกเฉิน (= ลูกหนี้เงินกู้ฉุกเฉิน - ปกติ บวก ลูกหนี้เงินกู้ฉุกเฉินที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้จำนวนเงิน เท่ากับ จำนวนเงินในช่องระยะสั้น บวกด้วยค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญ)
- ลูกหนี้เงินกู้สามัญ (= ลูกหนี้เงินกู้สามัญ - ปกติ บวก ลูกหนี้เงินกู้สามัญที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้จำนวนเงิน เท่ากับ จำนวนเงินในช่องระยะสั้น บวกด้วยจำนวนเงินในช่องระยะยาวก่อนหักค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญ)
- ลูกหนี้เงินกู้พิเศษ (= ลูกหนี้เงินกู้พิเศษ - ปกติ บวก ลูกหนี้เงินกู้พิเศษที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้จำนวนเงิน เท่ากับ จำนวนเงินในช่องระยะสั้น บวกด้วยจำนวนเงินในช่องระยะยาวก่อนหักค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญ)

สำหรับรายการค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญของลูกหนี้แต่ละประเภท ให้แสดงไว้ภายใต้รายการค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญของลูกหนี้แต่ละประเภทไว้ภายใต้ด้านเครดิต ดังนั้น เมื่อพิสูจน์โดยการรวมลูกหนี้ทุกประเภทหักด้วยรายการค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญ จะมียอดเท่ากับเงินให้กู้ - สุทธิ

2. อาคาร และอุปกรณ์ ให้พิจารณาแยกออกเป็น 2 กรณี คือ

การจัดทำรายการยอดยกมาต้นปีและยอดยกคงเหลือสิ้นปี จัดทำได้ 2 วิธี ดังนี้

วิธีที่ 1 แสดงยอดคงเหลือ ณ วันต้นงวดและสิ้นงวดด้วยยอดสุทธิหลังหักค่าเสื่อมราคา

การแสดงยอดคงเหลือ ณ วันต้นปีทางด้านเดบิต ให้แสดงรายการบัญชีอาคารและอุปกรณ์แยกออกตามรายการบัญชี เช่น อาคาร รถยนต์ เครื่องใช้สำนักงาน เครื่องคอมพิวเตอร์ เป็นต้น ให้แสดงด้วยยอดสุทธิหลังหักค่าเสื่อมราคาแล้ว

และยอดคงเหลือปลายงวดให้แสดงรายการบัญชีอาคารและอุปกรณ์แยกออกตามรายการบัญชี เช่น อาคาร รถยนต์ เครื่องใช้สำนักงาน เครื่องคอมพิวเตอร์ เป็นต้น ให้แสดงด้วยยอดสุทธิหลังหักค่าเสื่อมราคาแล้ว (เท่ากับมูลค่า ณ วันต้นปี บวกด้วยมูลค่าที่ซื้อระหว่างปี หักด้วยมูลค่าที่ขายระหว่างปี และหักค่าเสื่อมราคาระหว่างปี เช่น รถยนต์มียอดยกมาต้นปี 10,105 บาท ขายระหว่างปี 6,000 บาท (รถยนต์ที่ขายนั้นมีราคาตามบัญชีก่อนหักค่าเสื่อมราคา 5,000 บาท ค่าเสื่อมราคาถึงวันจำหน่าย = 100 บาท และค่าเสื่อมราคารถยนต์ระหว่างปี = 505 บาท) ดังนั้น ยอดคงเหลือต้นปี = 10,105 ยอดคงเหลือสิ้นปี = 4,500 บาท (10,105 - 5,000 - 100 - 505) ทั้งนี้ เพื่อสะดวกในการพิจารณากระแสเงินสดจากกิจกรรมลงทุนที่เกิดจากการซื้อหรือขายอาคารและอุปกรณ์

วิธีที่ 2 สำหรับสภกรณ์ที่บันทึกค่าเสื่อมราคาด้วยค่าเสื่อมราคาสะสม

การแสดงยอดคงเหลือในกระดาษทำการงบกระแสเงินสด ให้แสดง ดังนี้

2.1 แสดงยอดคงเหลือบัญชีอาคารและอุปกรณ์ต้นปี ให้แสดงรายการบัญชีอาคารและอุปกรณ์แยกออกตามรายการบัญชี เช่น อาคาร รถยนต์ เครื่องใช้สำนักงาน เครื่องคอมพิวเตอร์ เป็นต้น และแสดงทางด้านเดบิต ด้วยราคาทุนก่อนหักค่าเสื่อมราคา

2.2 แสดงยอดคงเหลือบัญชีอาคารและอุปกรณ์สิ้นปี ให้แสดงทางด้าน เดบิต ด้วยราคาทุนก่อนหักค่าเสื่อมราคา

2.3 แสดงยอดคงเหลือบัญชีค่าเสื่อมราคาสะสมอาคารหรืออุปกรณ์ ต้นปีและสิ้นปี โดยแสดงแยกออกตามรายการบัญชีอาคารและอุปกรณ์ทางด้านเครดิต

3. เงินลงทุน ให้แสดงรายการเงินลงทุนโดยพิจารณาจากหมายเหตุประกอบงบการเงินภายใต้หัวข้อ เงินลงทุนในช่องยอดคงเหลือต้นงวด และช่องยอดคงเหลือสิ้นงวด โดยแยกออกตามประเภทเงินลงทุน ได้แก่ พันธบัตร หุ้นกู้ หุ้นทุน โดยแสดงด้วยยอดก่อนที่จะบวกหรือหัก (แล้วแต่กรณี) ค่าเพื่อการปรับมูลค่าเงินลงทุน ไว้ภายใต้รายการเดบิต และแสดงรายการค่าเพื่อการปรับมูลค่าเงินลงทุนที่เป็นยอดบวก ไว้ภายใต้รายการเดบิต โดยระบุประเภทเงินลงทุนให้ชัดเจน เช่น ค่าเพื่อการปรับมูลค่าเงินลงทุน - พันธบัตร ค่าเพื่อการปรับมูลค่าเงินลงทุน - หุ้นกู้ ค่าเพื่อการปรับมูลค่าเงินลงทุน - หุ้นทุน เป็นต้น และแสดงรายการค่าเพื่อการปรับมูลค่าเงินลงทุน ที่เป็นยอดเครดิตไว้ภายใต้รายการด้านเครดิต โดยระบุประเภทเงินลงทุนให้ชัดเจนเช่นเดียวกับการแสดงทางด้านเดบิต

4. รายการอื่น ๆ เช่นเดียวกัน ถ้างบแสดงฐานะการเงินแสดงด้วยยอดสุทธิจะต้องแยกแสดงเป็นรายการทางด้านเดบิตและเครดิตให้ชัดเจน

ข. หมายเหตุรวมด้านเดบิตและด้านเครดิต

เมื่อวิเคราะห์รายการทุกรายการจากงบแสดงฐานะการเงินเพื่อแสดงลงในกระดาษทำการงบกระแสเงินสด ในช่องยอดคงเหลือ ณ วันต้นงวด (งบแสดงฐานะการเงินปีก่อน) และช่องยอดคงเหลือสิ้นงวด (งบแสดงฐานะการเงินปีปัจจุบัน) โดยแยกว่าบัญชีใดอยู่ส่วนของด้านเดบิตและบัญชีใดอยู่ส่วนของด้านเครดิตจนครบถ้วนทุกรายการแล้ว ให้หาผลรวมทางด้านเดบิตและผลรวมทางด้านเครดิตของช่อง

ยอดคงเหลือต้นงวด และช่องยอดคงเหลือปลายงวด โดยผลรวมทางด้านเดบิตจะต้องเท่ากับผลรวมทางด้านเครดิตเสมอ

ค. จัดทำรายการกระทบยอด

หมายถึง การจัดการกระทบยอดรายการบัญชีที่ได้ลอกจากงบแสดงฐานะการเงินไว้ในช่องยอดคงเหลือต้นปีและยอดคงเหลือสิ้นปีที่กล่าวไว้แล้วในข้อ ก นั้น นำมาพิจารณาว่ารายการบัญชีทุกรายการที่แสดงในช่องยอดคงเหลือต้นปีพิจารณาการเปลี่ยนแปลงระหว่างปีเพื่อหาให้ได้ผลลัพธ์เท่ากับยอดคงเหลือสิ้นปี โดยพิจารณาว่ารายการเปลี่ยนแปลงระหว่างปีนั้นมีผลกระทบกระแสเงินสดหรือไม่มีผลกระทบกระแสเงินสด โดยรายการที่มีผลกระทบกระแสเงินสดให้พิจารณาว่ากระทบกระแสเงินสดภายใต้กิจกรรมดำเนินงานหรือกระแสเงินสดกิจกรรมลงทุนหรือกระแสเงินสดกิจกรรมจัดหาเงิน ทั้งนี้ รายการที่กระทบกระแสเงินสดที่บันทึกในช่องรายการกระทบยอดทางด้านเดบิต หมายถึง เงินสดได้รับ และรายการที่กระทบกระแสเงินสดที่บันทึกในช่องรายการกระทบยอดทางด้านเครดิต หมายถึง เงินสดใช้ไปหรือเงินสดจ่าย สำหรับรายการปรับปรุงในช่องกระทบยอดที่มีใช้รายการที่กระทบกระแสเงินสดจะถูกปรับปรุงรายการเพื่อกระทบยอดกับยอดคงเหลือต้นงวดแล้วได้ผลลัพธ์เท่ากับยอดคงเหลือสิ้นงวด

จัดทำรายการที่จะเดบิตและเครดิตในช่องรายการกระทบยอด โดยมีลำดับขั้นการจัดทำรายการกระทบยอด ดังนี้

(1) พิจารณารายการที่กระทบกระแสเงินสดภายใต้กิจกรรมดำเนินงานก่อนเป็นอันดับแรก

เนื่องจาก กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ ให้แสดงกระแสเงินสดภายใต้กิจกรรมดำเนินงานด้วยวิธีทางอ้อม แต่ให้แยกแสดงรายการสินทรัพย์/หนี้สินเพิ่มขึ้น/ลดลงด้วยเงินสดที่ได้รับหรือเงินสดจ่ายอย่างชัดเจน ทั้งนี้ เพื่อให้คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์หรือสมาชิกสามารถเข้าใจงบกระแสเงินสดได้มากยิ่งขึ้น ดังนั้น จึงขอเริ่มจากรายการกำไรสุทธิประจำปี หรือขาดทุนสุทธิประจำปีของยอดยกมาต้นงวดแล้ววิเคราะห์ว่ากำไรสุทธิประจำปีของยอดยกมาต้นงวดได้รับการจัดสรรไปเป็นรายการใดบ้าง ให้ทำการปรับปรุงในช่องรายการกระทบยอด ดังนี้

เดบิต กำไรสุทธิประจำปี (จำนวนเงิน = ยอดยกมาต้นงวด)

เครดิต เงินปันผลค้างจ่าย

เงินเฉลี่ยคืนค้างจ่าย

เงินโบนัสค้างจ่าย

ทุนสะสมตามระเบียบและข้อบังคับต่าง ๆ

ทุนสำรอง

ค่าบำรุงสันนิบาตสหกรณ์ค้างจ่าย

เงินปันผลตลาดเคลื่อน (ถ้ามี)

ข้อมูลปรับปรุงกำไรสุทธิประจำปีดังกล่าวข้างต้น ได้จากรายงานการประชุมใหญ่สามัญประจำปีในวาระการจัดสรรกำไรสุทธิประจำปี

อนึ่ง รายการเครดิตทุกรายการที่เกิดจากการจัดสรรกำไรสุทธิประจำปีของยอดยกมาต้นงวดหากไม่มีรายการบัญชีที่แสดงไว้แล้วในยอดคงเหลือทางด้านเครดิตให้แสดงรายการไว้ต่อจากรายการ

ผลรวมทางด้านเครดิต (ต่อจากที่กล่าวไว้ในข้อ ข.) ทั้งนี้ ถ้ารายการบัญชีใดมีอยู่แล้ว ไม่ต้องเขียนขึ้นอีก ให้บันทึกในช่องรายการกระทบยอดให้ตรงกับชื่อรายการบัญชีนั้นได้ทันที แต่ถ้ายังไม่มีรายการบัญชีเกิดขึ้นก็ให้เขียนรายการบัญชีขึ้นใหม่ต่จากบรรทัดผลรวมทางด้านเครดิตแล้วจึงบันทึกจำนวนเงินในช่องรายการกระทบยอด

สำหรับ กรณีขาดทุนสุทธิประจำปีของยอดคงเหลือ ณ วันต้นงวด ให้วิเคราะห์ว่าได้นำไปหักกับทุนสำรองหรือไม่ หรือถ้าไม่มีทุนสำรองให้หักก็ต้องยกไปเป็น ขาดทุนสะสม และให้ทำการปรับปรุงในช่องรายการกระทบยอด ดังนี้

เดบิต ทุนสำรอง

เครดิต ขาดทุนสุทธิประจำปี (จำนวนเงิน = ยอดคงเหลือต้นงวด)

หรือกรณีไม่มีทุนสำรองให้หักจะปรับปรุงในช่องรายการกระทบยอดโดย

เดบิต ขาดทุนสะสม

เครดิต ขาดทุนสุทธิประจำปี (จำนวนเงิน = ยอดคงเหลือต้นงวด)

(2) พิจารณารายการกำไรสุทธิประจำปี หรือขาดทุนสุทธิประจำปีของยอดคงเหลือสิ้นงวด เพื่อทำการปรับปรุงในช่องรายการกระทบยอดโดยคำนึงถึงว่ากำไรสุทธิประจำปี หรือขาดทุนสุทธิประจำปีนั้นมาจากบัญชีกำไรสุทธิหรือขาดทุนสุทธิ ซึ่งถ้าเป็นกำไรสุทธิจะเป็นผลทำให้กระแสเงินสดกิจกรรมดำเนินงานเพิ่มขึ้น หมายถึงเงินสดได้รับจากกำไรสุทธิ จึงให้ปรับปรุงโดย เดบิตกำไรสุทธิในช่องรายการกระทบยอด หรือถ้าเป็นขาดทุนสุทธิจะเป็นผลให้กระแสเงินสดกิจกรรมดำเนินงานลดลง หมายถึงเงินสดจ่ายค่าใช้จ่ายต่างๆ มีมากกว่าเงินสดรับจากรายได้ จึงให้ปรับปรุงโดยบันทึกรายการขาดทุนสุทธิทางด้านเครดิตในช่องรายการกระทบยอด โดยทำการปรับปรุงในช่องรายการกระทบยอดดังนี้

เดบิต กำไรสุทธิ - กิจกรรมดำเนินงาน

เครดิต กำไรสุทธิประจำปี (จำนวนเงิน = ยอดคงเหลือสิ้นงวด)

หรือ เดบิต ขาดทุนสุทธิประจำปี (จำนวนเงิน = ยอดคงเหลือสิ้นงวด)

เครดิต ขาดทุนสุทธิ - กิจกรรมดำเนินงาน

ข้อสังเกต - รายการกำไรสุทธิ - กิจกรรมดำเนินงาน ให้บันทึกไว้ภายใต้หัวข้อกิจกรรมดำเนินงานในช่องเดบิต ของรายการกระทบยอดถือเป็นรายการตั้งยอดเพื่อปรับกระทบกับรายการที่มีใช้เงินสดต่อไป

- รายการขาดทุนสุทธิ - กิจกรรมดำเนินงาน ให้บันทึกไว้ภายใต้หัวข้อกิจกรรมดำเนินงานในช่องเครดิตของรายการกระทบยอด ถือเป็นรายการตั้งยอดเพื่อปรับกระทบกับรายการที่มีใช้เงินสดต่อไป

อนึ่ง เมื่อกระทบยอดรายการกำไร/ขาดทุนสุทธิประจำปีเพื่อตั้งยอดผลกระทบกระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงานเสร็จเรียบร้อยแล้วลำดับต่อไป ควรพิจารณารายการกระทบยอดภายใต้กิจกรรมดำเนินงานตามลำดับรายการ ดังนี้

(2.1) รายการที่มีใช้เงินสดในงบกำไรขาดทุน

(2.2) รายการที่เป็นเงินสดและมีผลกระทบต่อกำไร (ขาดทุน)

(2.3) รายการสินทรัพย์ที่มีผลกระทบต่อกระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงาน

(2.4) รายการหนี้สินที่มีผลกระทบต่อกระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงาน

(2.1) รายการที่มีใช้เงินสดในงบกำไรขาดทุน ให้ทำการปรับกระทบยอดรายการที่มีใช้เงินสดในงบกำไรขาดทุนให้เป็นกำไรสุทธิที่เป็นเงินสด มีดังนี้

1) ค่าเสื่อมราคา เป็นรายการค่าใช้จ่ายที่มีใช้เงินสด ดังนั้นจึงต้องปรับปรุงเพื่อให้กำไรสุทธิเป็นเงินสด โดยบันทึกรายการปรับกระทบยอดในช่องปรับกระทบยอดเดบิตและเครดิต ดังนี้

เดบิต ค่าเสื่อมราคา (ระบุชื่ออาคารและอุปกรณ์กรณีมีการซื้อ/ขาย xx
ในระหว่างปี) - กิจกรรมดำเนินงาน

เครดิต อาคารและอุปกรณ์ (กรณี que เลือกวิธีการหักค่าเสื่อมราคา xx
โดยตรงกับอาคารและอุปกรณ์)

หรือ เครดิต ค่าเสื่อมราคาสะสม (ระบุชื่อ อาคารและอุปกรณ์) xx

2) ค่าใช้จ่ายตัดบัญชี หมายถึง ค่าใช้จ่ายยอดตัดบัญชีที่สหกรณ์ได้จ่ายเงินสดไปแล้วในงวดบัญชีปีก่อน และสหกรณ์ได้ใช้ประโยชน์จากค่าใช้จ่ายนั้นในงวดบัญชีปีปัจจุบัน จึงได้ตัดบัญชีเป็นค่าใช้จ่ายเท่ากับจำนวนเงินตามระยะเวลาที่ได้ใช้ประโยชน์ จึงมิใช่รายการเงินสด แต่ได้แสดงเป็นรายการค่าใช้จ่ายในงบกำไรขาดทุน จึงต้องนำไปบวกกลับกำไรหรือขาดทุนสุทธิ โดยแสดงรายการในช่องรายการกระทบยอด ดังนี้

เดบิต ค่าใช้จ่ายตัดบัญชี - กิจกรรมดำเนินงาน xx

เครดิต ค่าใช้จ่ายยอดตัดบัญชี xx

3) หนี้สงสัยจะสูญ หมายถึง การประมาณการจำนวนหนี้ที่คาดว่าจะเรียกเก็บไม่ได้ ณ วันสิ้นปีทางบัญชี โดยหนี้สงสัยจะสูญที่ประมาณการนี้มีใช้รายการเงินสดแต่ได้แสดงเป็นรายการค่าใช้จ่ายในงบกำไรขาดทุน จึงต้องนำไปบวกกลับกำไรหรือขาดทุนสุทธิ และการแสดงรายการในช่องรายการกระทบยอดเป็น ดังนี้

เดบิต หนี้สงสัยจะสูญ - กิจกรรมดำเนินงาน xx

เครดิต ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ xx

4) หนี้สูญรับคืน หมายถึง ลูกหนี้ที่ได้ประมาณการตั้งค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญและตัดเป็นหนี้สูญไปแล้วในปีก่อนและในปีปัจจุบันสามารถติดตามทวงถามจนได้รับชำระหนี้จากลูกหนี้ที่ตัดบัญชีเป็นหนี้สูญไปแล้วนั้นจึงต้องปรับบัญชีลดยอดค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญเป็นหนี้สูญรับคืน ถือเป็นรายได้ในปีปัจจุบัน ซึ่งมีใช้รายการเงินสดจึงต้องนำไปหักออกจากกำไร (ขาดทุน) สุทธิ โดยแสดงรายการปรับปรุงในช่องรายการกระทบยอด ดังนี้

เดบิต ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ xx

เครดิต หนี้สูญรับคืน - กิจกรรมดำเนินงาน xx

5) บำเหน็จเจ้าหน้าที่ หมายถึง บำเหน็จเจ้าหน้าที่ที่บันทึกเป็นรายการค่าใช้จ่ายในงบกำไรขาดทุนที่เกิดจากการประมาณการบำเหน็จเจ้าหน้าที่เป็นค่าใช้จ่ายเท่ากับจำนวนเจ้าหน้าที่คูณกับอัตราเงินเดือนปัจจุบันแล้วเปรียบเทียบกับบัญชีสำรองบำเหน็จเจ้าหน้าที่คงเหลือว่าจะต้องปรับปรุงเพิ่มเติมหรือไม่เพื่อประมาณการกันไว้เป็นค่าใช้จ่ายมิให้สหกรณ์ต้องรับภาระค่าใช้จ่ายเป็นจำนวนมากเมื่อต้องจ่ายบำเหน็จเจ้าหน้าที่ในปีที่เจ้าหน้าที่ลาออกจากงาน ดังนั้น กรณีนี้จึงเป็นรายการบำเหน็จเจ้าหน้าที่ที่มีใช้เงินสดที่กระทบต่อกำไรขาดทุน ถือเป็นค่าใช้จ่ายในปีปัจจุบัน ซึ่งมีใช้รายการเงินสดจึงต้องนำไปบวกกลับกำไร (ขาดทุน) สุทธิ โดยแสดงรายการปรับปรุงในช่องรายการกระทบยอด ดังนี้

เดบิต บำเหน็จเจ้าหน้าที่ – กิจกรรมดำเนินงาน xx
 เครดิต สำรองบำเหน็จเจ้าหน้าที่ xx

อนึ่ง กรณีสหกรณ์จ่ายบำเหน็จเจ้าหน้าที่ให้แก่เจ้าหน้าที่เมื่อลาออกจากราชการที่เป็นไปตามระเบียบที่สหกรณ์กำหนดโดยจากการบัญชีสำรองบำเหน็จเจ้าหน้าที่ที่ได้ประมาณการกันไว้เรียบร้อยแล้วให้บันทึกการจ่ายเป็นกระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงานภายใต้หัวข้อหนี้สินดำเนินงาน ซึ่งปรับกระทบยอดในช่องรายการปรับกระทบยอด ดังนี้

เดบิต สำรองบำเหน็จเจ้าหน้าที่ xx
 เครดิต เงินสดจ่ายจากสำรองบำเหน็จเจ้าหน้าที่ xx

ข้อสังเกต บำเหน็จเจ้าหน้าที่ที่มีใช้การประมาณการคู่กับบัญชีสำรองบำเหน็จเจ้าหน้าที่แต่เป็นการจ่ายบำเหน็จเจ้าหน้าที่ตามระเบียบของสหกรณ์ซึ่งสหกรณ์มีรายการสำรองบำเหน็จเจ้าหน้าที่ไม่เพียงพอแต่ต้องจ่ายบำเหน็จเจ้าหน้าที่ให้กับเจ้าหน้าที่ที่ลาออกจากราชการโดยถูกต้องตามระเบียบ รายการบำเหน็จเจ้าหน้าที่ลักษณะนี้กระทบกระแสเงินสดถือเป็นรายการค่าใช้จ่ายที่ถูกต้องแล้วจึงต้องทำการปรับปรุงกระทบยอด

(2.2) รายการที่เป็นเงินสดและมีผลกระทบต่อกำไร (ขาดทุน) ให้ทำการปรับกระทบยอดรายการที่มีใช้เงินสดในงบกำไรขาดทุนให้เป็นกำไรสุทธิที่เป็นเงินสด มีดังนี้

1) ค่าใช้จ่ายค้างจ่าย ให้พิจารณาแยกเป็น 2 กรณี คือ

กรณีที่ 1 กรณีไม่มียอดยกมา กรณีนี้เป็นการปรับปรุงบันทึกค่าใช้จ่ายค้างจ่าย ณ วันสิ้นปีทางบัญชี ดังนั้น บัญชีค่าใช้จ่ายที่บันทึกคู่กับบัญชีค่าใช้จ่ายซึ่งแสดงไว้ในงบกำไรขาดทุนจึงมีค่าใช้จ่ายที่เป็นเงินสดต้องปรับกระทบยอดออกจากกำไรสุทธิด้วยการบวกกลับเข้ามาเพื่อให้กำไรสุทธิที่เป็นเงินสด ดังนี้

เดบิต ค่าใช้จ่าย – กิจกรรมดำเนินงาน xx
 เครดิต ค่าใช้จ่ายค้างจ่าย xx

กรณีที่ 2 กรณีมียอดยกมา กรณีนี้ต้องพิจารณาค่าใช้จ่ายค้างจ่ายที่เป็นยอดยกมาต้นปีมีการชำระคืนในระหว่างปีเป็นจำนวนเท่าใด ให้ปรับกระทบยอดเป็นเงินสดจ่ายค่าใช้จ่ายค้างจ่ายและให้แสดงไว้ในส่วนของหนี้สินดำเนินงานปรับกระทบยอด ดังนี้

เดบิต ค่าใช้จ่ายค้างจ่าย xx
 เครดิต เงินสดจ่ายค่าใช้จ่ายค้างจ่าย - กิจกรรมดำเนินงาน xx

และให้พิจารณาว่ารายการค่าใช้จ่ายดังกล่าวมีการปรับปรุงบันทึกบัญชียอดค่าใช้จ่ายค้างจ่าย ณ วันสิ้นปีทางบัญชีเป็นจำนวนเท่าใด ดังนั้น บัญชีค่าใช้จ่ายที่บันทึกคู่กับบัญชีค่าใช้จ่ายซึ่งแสดงไว้ในงบกำไรขาดทุนจึงมีค่าใช้จ่ายที่เป็นเงินสดต้องปรับกระทบยอดออกจากกำไรสุทธิด้วยการบวกกลับเข้ามาเพื่อให้กำไรสุทธิที่เป็นเงินสด ดังนั้น บัญชีค่าใช้จ่ายที่บันทึกคู่กับบัญชีค่าใช้จ่ายซึ่งแสดงไว้ในงบกำไรขาดทุน จึงมีค่าใช้จ่ายที่เป็นเงินสดต้องปรับกระทบยอดออกจากกำไรสุทธิด้วยการบวกกลับเข้ามาเพื่อให้ได้กำไรสุทธิที่เป็นเงินสด โดยบันทึกในช่องรายการกระทบยอด ดังนี้

เดบิต ค่าใช้จ่าย – กิจกรรมดำเนินงาน xx
 เครดิต ค่าใช้จ่ายค้างจ่าย xx

2) ค่าใช้จ่ายจ่ายล่วงหน้า ให้พิจารณาแยกเป็น 2 กรณี คือ

กรณีที่ 1 ไม่มีรายการค่าใช้จ่ายจ่ายล่วงหน้ายกมา ณ วันต้นงวด แต่เป็นค่าใช้จ่ายจ่ายล่วงหน้าที่เป็นรายการปรับปรุง ณ วันสิ้นปี ค่าใช้จ่ายจ่ายล่วงหน้าจะไม่แสดงอยู่ในงบกำไรขาดทุน แต่จะแสดงอยู่ในงบแสดงฐานะการเงินในส่วนของสินทรัพย์หมุนเวียนอื่น ดังนั้นในการปรับกระทบยอดให้ปรับกระทบยอดเป็นเงินสดจ่ายค่าใช้จ่ายจ่ายล่วงหน้าแสดงไว้ ภายใต้กิจกรรมดำเนินงานในส่วนของสินทรัพย์ดำเนินงานในงบกระแสเงินสด และปรับกระทบยอดในกระดาษทำการ ดังนี้

เดบิต ค่าใช้จ่ายจ่ายล่วงหน้า xx

เครดิต เงินสดจ่ายค่าใช้จ่ายจ่ายล่วงหน้า - กิจกรรมดำเนินงาน xx

กรณีที่ 2 ค่าใช้จ่ายจ่ายล่วงหน้ามียอดยกมา ณ วันต้นงวด ให้พิจารณาจากกระดาษทำการงบทดลองว่าได้มีการตัดจ่ายค่าใช้จ่ายจ่ายล่วงหน้าเป็นค่าใช้จ่ายในงบกำไรขาดทุนเป็นจำนวนเงินเท่าใด รายการตัดจ่ายที่แสดงอยู่ในงบกำไรขาดทุนนี้มีใช่รายการที่เป็นเงินสด ต้องปรับกระทบยอดออกจากกำไรสุทธิเพื่อให้กำไรสุทธิเป็นเงินสด และแสดงไว้ในช่องรายการกระทบยอด ดังนี้

เดบิต ค่าใช้จ่าย - กิจกรรมดำเนินงาน xx

เครดิต ค่าใช้จ่ายจ่ายล่วงหน้า xx

และให้พิจารณาว่ารายการค่าใช้จ่ายดังกล่าวมีการปรับปรุงบันทึกบัญชียอดค่าใช้จ่ายจ่ายล่วงหน้า ณ วันสิ้นปีทางบัญชีเป็นจำนวนเท่าใด ดังนั้น บัญชีค่าใช้จ่ายที่บันทึกคู่กับบัญชีค่าใช้จ่ายล่วงหน้าซึ่งแสดงไว้ในงบกำไรขาดทุนจึงมิใช่ค่าใช้จ่ายที่เป็นเงินสด ต้องปรับกระทบยอดออกจากกำไรสุทธิด้วยการบวกกลับเข้ามา เพื่อให้กำไรสุทธิที่เป็นเงินสด ดังนั้น บัญชีค่าใช้จ่ายที่บันทึกคู่กับบัญชีค่าใช้จ่ายจ่ายล่วงหน้าซึ่งแสดงไว้ในงบกำไรขาดทุนจึงมิใช่ค่าใช้จ่ายที่เป็นเงินสดต้องปรับกระทบยอดออกจากกำไรสุทธิด้วยการบวกกลับเข้ามาเพื่อให้กำไรสุทธิที่เป็นเงินสด โดยบันทึกในช่องรายการกระทบยอด

เดบิต ค่าใช้จ่าย - กิจกรรมดำเนินงาน xx

เครดิต ค่าใช้จ่ายจ่ายล่วงหน้า xx

3) รายได้ค้างรับ ให้พิจารณาแยกเป็น 2 กรณี คือ

กรณีที่ 1 กรณีไม่มียอดยกมา กรณีนี้เป็นการปรับปรุงบันทึกรายได้ค้างรับ ณ วันสิ้นปีทางบัญชี ดังนั้น บัญชีรายได้ที่บันทึกคู่กับบัญชีรายได้ค้างรับ ซึ่งแสดงไว้ในงบกำไรขาดทุนจึงมิใช่รายได้ที่เป็นเงินสดต้องปรับกระทบยอดออกจากกำไรสุทธิด้วยการหักออกเพื่อให้กำไรสุทธิที่เป็นเงินสด ดังนี้

เดบิต รายได้ค้างรับ xx

เครดิต รายได้ - กิจกรรมดำเนินงาน xx

กรณีที่ 2 กรณีมียอดยกมา ให้พิจารณายอดยกมา ณ วันต้นงวดก่อนโดยพิจารณาจากกระดาษทำการงบทดลอง มีการรับชำระรายได้ค้างรับเป็นจำนวนเท่าใด ให้ปรับกระทบยอดเป็นเงินสดรับจากรายได้ค้างรับภายใต้กิจกรรมดำเนินงานแต่ให้แสดงไว้ในส่วนของสินทรัพย์ดำเนินงาน ดังนี้

เดบิต เงินสดรับจากรายได้ค้างรับ - กิจกรรมดำเนินงาน xx

เครดิต รายได้ค้างรับ xx

และให้พิจารณารายได้ค้างรับที่เป็นจำนวนเงินที่มีการปรับปรุง ณ วันสิ้นปีทางบัญชี รายการรายได้ค้างรับที่แสดงในงบกำไรขาดทุนที่เกิดจากการปรับปรุงบัญชี ณ วันสิ้นปีทางบัญชีเป็นรายการที่มีใช่เงินสดต้องปรับยอดออกโดยบันทึกในช่องรายการกระทบยอด ดังนี้

เดบิต รายได้ค้างรับ xx

เครดิต รายได้ค้างรับ - กิจกรรมดำเนินงาน

xx

4) รายได้รับล่วงหน้า ให้พิจารณาแยกเป็น 2 กรณี คือ

กรณีที่ 1 ไม่มียอดยกมารายได้รับล่วงหน้า ณ วันต้นงวด เป็นการปรับปรุงบัญชี รายได้รับล่วงหน้า ณ วันสิ้นปีทางบัญชี รายได้รับล่วงหน้าจะไม่แสดงอยู่ในงบกำไรขาดทุน แต่จะแสดงอยู่ในงบแสดงฐานะการเงินภายใต้หนี้สินหมุนเวียนอื่นจึงเป็นเงินสดรับจากรายได้รับล่วงหน้าแสดงไว้ในกิจกรรมดำเนินงานภายใต้หนี้สินดำเนินงานอื่น และปรับกระทบยอดในกระดาษทำการงบกระแสเงินสด ดังนี้

เดบิต เงินสดรับจากรายได้รับล่วงหน้า - กิจกรรมดำเนินงาน xx

เครดิต รายได้รับล่วงหน้า

xx

กรณีที่ 2 มียอดรายได้รับล่วงหน้ายกมา ณ วันต้นงวด ให้พิจารณาจากกระดาษทำการว่ามีการตัดรายได้รับล่วงหน้าไปเป็นรายได้ในระหว่างปีเป็นจำนวนเท่าใด ให้ปรับกระทบยอดออกจากกำไรสุทธิ เนื่องจากเป็นการปรับปรุงตัดรายได้รับล่วงหน้าที่บ้านทักไว้ตั้งแต่ปีก่อนแล้วเป็นรายได้ในระหว่างปีจึงเป็นรายได้ที่มีใช้เงินสดในงบกำไรขาดทุน ต้องปรับกระทบยอดออกเอให้กำไรสุทธิเป็นเงินสด ดังนี้

เดบิต รายได้รับล่วงหน้า xx

เครดิต รายได้ - กิจกรรมดำเนินงาน

xx

สำหรับรายได้รับล่วงหน้าที่เกิดขึ้น ณ วันสิ้นปีทางบัญชี หรือหลังจากปรับปรุงตัดยอดคงเหลือต้นงวดแล้วยังมีรายได้รับล่วงหน้าคงเหลือสิ้นงวดเช่นนี้ ให้พิจารณาจากกระดาษทำการบทยอดคงเหลือต้นงวดว่ามีรายได้รับล่วงหน้าบ้านทักไว้เป็นจำนวนเท่าใด เป็นเงินสดรับจากรายได้รับล่วงหน้าภายใต้กิจกรรมดำเนินงานแต่ให้แสดงอยู่ในส่วนของหนี้สินดำเนินงาน และปรับกระทบยอดในกระดาษทำการงบกระแสเงินสดในช่องปรับกระทบยอด ดังนี้

เดบิต เงินสดรับจากรายได้รับล่วงหน้า - กิจกรรมดำเนินงาน xx

เครดิต รายได้รับล่วงหน้า

xx

(2.3) รายการสินทรัพย์ที่มีผลกระทบต่อกระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงาน

(2.4) รายการหนี้สินที่มีผลกระทบต่อกระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงาน

(2.3) และ (2.4) เป็นรายการในงบแสดงฐานะการเงินที่มีผลกระทบต่อกระแสเงินสด จึงขอไปกล่าวไว้ในกาพิจารณารายการในงบแสดงฐานะการเงินที่มีผลกระทบต่อกระแสเงินสดในลำดับต่อไป ทั้งนี้ เพื่อให้การนำรายการภายใต้กิจกรรมดำเนินงานไปแสดงในงบกระแสเงินสด ได้เรียงลำดับรายการตามรูปแบบที่กำหนดไว้ แต่เนื่องจากรายการบัญชีของสหกรณ์มีเป็นจำนวนมาก ถ้าทำการกระทบยอดตามลำดับขั้นตอนดังกล่าว อาจก่อให้เกิดความสับสนและผิดพลาดได้ง่าย จึงอนุโลมให้จัดทำการกระทบยอดโดยเรียงลำดับจากรายการแรกที่ปรากฏในกระดาษทำการงบกระแสเงินสดได้ แล้วจึงนำรายการภายใต้กิจกรรมต่าง ๆ ในช่องรายการกระทบยอดไปเรียงลำดับแสดงรายการในงบกระแสเงินสดตามรูปแบบที่กำหนดต่อไป ถ้ามีการพิจารณาปรับกระทบยอดตามรายการที่มีใช้เงินสดและเป็นเงินสดที่มีผลกระทบต่องบกำไรขาดทุนโดยตรงตามที่กล่าวในข้อ (2.1) และ (2.2) เสร็จเรียบร้อยแล้วให้พิจารณาปรับกระทบยอดในส่วนของ ข้อ (2.3) และ (2.4) โดย

(3) พิจารณารายการบัญชีตามงบแสดงฐานะการเงินที่เหลือทั้งหมด นับตั้งแต่รายการที่ถัดจากเงินสดและเงินฝากธนาคารรวมทั้งเงินฝากสหกรณ์ เป็นต้นไป ทั้งนี้ เนื่องจากเรากำลังจัดทำกระแสเงินสดในความหมายของเงินสดในงบกระแสเงินสดหมายถึง เงินสด เงินฝากธนาคารและ

เงินฝากสหกรณ์ ซึ่งจำนวนเงินรวมของเงินสด เงินฝากธนาคารและเงินฝากสหกรณ์สิ้นงวด หักกับ ผลรวมของเงินสด เงินฝากธนาคาร และเงินฝากสหกรณ์ต้นงวด จะได้ผลลัพธ์เท่ากับรายการเงินสด เพิ่มขึ้น (ถ้ายอดคงเหลือรวมสิ้นงวดมากกว่ายอดคงเหลือรวมต้นงวด) หรือลดลง(ถ้ายอดคงเหลือรวมสิ้นงวดน้อยกว่ายอดคงเหลือรวมต้นงวด) ของงบกระแสเงินสด (ถ้าหากมีการจัดทำงบกระแสเงินสดไว้ถูกต้อง)

ในการพิจารณารายการบัญชีตามงบแสดงฐานะการเงินที่เหลือดังกล่าว เพื่อปรับปรุง ในช่องรายการกระทบยอดนั้น แต่ละรายการอาจมีผลกระทบกระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงาน กิจกรรมลงทุน และกิจกรรมจัดหาเงิน กิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่งปะปนกันไป ดังนั้น ขณะปรับรายการกระทบยอดโดยเรียงลำดับรายการตามงบแสดงฐานะการเงินจะต้องพิจารณาอยู่ตลอดเวลาว่ารายการที่กำลังปรับกระทบยอดนั้นเป็นของกิจกรรมใดตามคำนิยามที่กำหนดไว้ เพื่อแสดงรายการแยกเข้าแต่ละ กิจกรรม ในกระดาษทำการงบกระแสเงินสดได้อย่างถูกต้องด้วย สำหรับการปรับปรุงรายการกระทบ ยอดโดยเรียงลำดับรายการในงบดุลมีดังนี้

3.1 เงินส่งชำระหนี้ระหว่างทาง ให้พิจารณาว่ายอดคงเหลือต้นงวดมีหรือไม่ ถ้ามีจะต้องพิจารณาว่า มีการโอนเงินส่งชำระหนี้ระหว่างทางต้นงวดตัดชำระเจ้าหนี้ต้นงวดรายใด ซึ่งรายการนี้จะไม่มีผลกระทบต่อกระแสเงินสด แต่ก็ต้องทำการปรับปรุงในช่องรายการกระทบยอดเพื่อให้ คงเหลือเฉพาะยอดเงินส่งชำระหนี้ระหว่างทาง ที่มีผลกระทบต่อกระแสเงินสดเท่านั้น ซึ่งรายการ ปรับปรุงในช่องรายการกระทบยอดจะเป็นดังนี้

เดบิต เจ้าหนี้..... xx

เครดิต เงินส่งชำระหนี้ระหว่างทาง xx

ถ้าในกรณีที่ยอดเงินส่งชำระหนี้ระหว่างทางคงเหลือต้นงวดไม่มี หรือหลังจากปรับปรุง ตัดยอดคงเหลือต้นงวดแล้วยังมีเงินส่งชำระหนี้ระหว่างทางคงเหลือสิ้นงวดเช่นนี้ จะมีผลกระทบต่อ กระแสเงินสด ซึ่งจะต้องพิจารณาว่าเป็นกระแสเงินสดจากกิจกรรมใด เช่น ถ้าส่งเงินชำระหนี้เจ้าหนี้การค้า ให้ปรับปรุงภายใต้กิจกรรมดำเนินงานถ้าส่งชำระหนี้เจ้าหนี้เงินกู้ ให้ปรับปรุงภายใต้กิจกรรมจัดหาเงิน หรือถ้าส่งชำระหนี้เจ้าหนี้ค่าทรัพย์สิน ให้ปรับปรุงภายใต้กิจกรรมลงทุน เป็นต้น ดังนั้นรายการปรับปรุง ในช่องรายการกระทบยอดจะเป็นดังนี้

เดบิต เงินส่งชำระหนี้ระหว่างทาง xx

เครดิต เงินสดจ่ายเงินส่งชำระหนี้ระหว่างทางเจ้าหนี้การค้า/กิจกรรมดำเนินงาน/... xx

เจ้าหนี้ค่าทรัพย์สิน/...กิจกรรมลงทุน/... xx

เจ้าหนี้เงินกู้/...กิจกรรมจัดหาเงิน/... xx

อนึ่ง กรณีที่มีการจ่ายเงินส่งชำระหนี้ระหว่างปีและได้รับหลักฐานจากเจ้าหนี้เรียบร้อยแล้ว ให้แสดงกระแสเงินสดเงินสดจ่ายเงินส่งชำระหนี้ปรับกระทบยอดกระแสเงินสดภายใต้กิจกรรมที่ เกี่ยวข้องและเมื่อสหกรณ์ได้รับใบเสร็จรับเงินจากเจ้าหนี้ก็ให้แสดงรายการปรับปรุงบัญชีเงินส่งชำระหนี้กับ บัญชีเจ้าหนี้กันๆ ทั้งนี้เพื่อจะได้ทราบว่าสหกรณ์มีการส่งเงินชำระหนี้ระหว่างทางไปชำระหนี้เป็นระยะ เวลานานเพียงใดจึงได้รับหลักฐานการชำระหนี้เป็นการควบคุมภายในเกี่ยวกับเงินสดมิให้มีการทุจริต เกี่ยวกับเงินสด

3.2 เงินลงทุน ให้พิจารณายอดคงเหลือของเงินลงทุนต้นงวดและยอดคงเหลือ ปลายงวด (ซึ่งได้นำเงินลงทุนระยะสั้นรวมกับเงินลงทุนระยะยาวและแยกออกตามประเภทเงินลงทุน คือ

พันธบัตร หุ้นกู้ หุ้นทุน) แล้วพิจารณาจากกระดาษทำการงบประมาณลองว่ามีการลงทุนเพิ่มขึ้นในระหว่างเป็นจำนวนเงินเท่าใด เงินลงทุนระหว่างปีที่บันทึกไว้ในช่องเดบิต หากไม่มีข้อมูลอื่นใดสนับสนุนให้พิจารณาเป็นอย่างอื่น ให้ถือว่าเป็นการจ่ายซื้อหรือลงทุนในพันธบัตร หรือหุ้นกู้หรือหุ้นทุนในระหว่างปี สำหรับเงินลงทุนที่บันทึกไว้ในช่องเครดิตของกระดาษงบทดลอง เช่นเดียวกันหากไม่มีข้อมูลอื่นใดสนับสนุนให้พิจารณาเป็นอย่างอื่น ให้ถือว่าเป็นการไถ่ถอนหรือจำหน่ายเงินลงทุน ให้ถือว่าเป็นเงินสดได้รับจากการไถ่ถอนหรือจำหน่ายพันธบัตร หรือเงินสดได้รับจากการไถ่ถอนหรือจำหน่ายหุ้นกู้ หรือเงินสดได้จากการจำหน่ายหุ้นทุน ดังนี้

เมื่อนำเงินไปลงทุนในหลักทรัพย์ ให้ปรับกระຍອດในช่องรายการปรับกระຍອດ ยອດ ดังนี้

เดบิต	เงินลงทุน	xx	
	เครดิต	เงินสดจ่ายซื้อพันธบัตร - กิจกรรมลงทุน	xx
		หุ้นกู้ - กิจกรรมลงทุน	
		หุ้นทุน - กิจกรรมลงทุน	

และเมื่อขายหรือไถ่ถอนเงินลงทุนเมื่อครบกำหนดให้แสดงรายการปรับกระຍອດ ในช่องรายการปรับกระຍອท ยອດ ดังนี้

เดบิต	เงินสดได้รับจากการไถ่ถอน/จำหน่ายพันธบัตร - กิจกรรมลงทุน	xx
	หุ้นกู้ - กิจกรรมลงทุน	
	หุ้นทุน - กิจกรรมลงทุน	
เครดิต	เงินลงทุน	xx

เมื่อปรับกระຍອท ยອດเสร็จเรียบร้อยแล้ว ให้กระຍອท ยອດเงินลงทุนคงเหลือสิ้นปี โดยนำยอดเงินลงทุนยกมาต้นปีบวกด้วยเงินลงทุนด้านเดบิตและหักออกด้วยเงินลงทุนด้านเครดิต จะได้จำนวนเงินลงทุนคงเหลือสิ้นปีซึ่งจะมีจำนวนเท่ากับจำนวนเงินลงทุนที่ได้บันทึกไว้เรียบร้อยแล้วในช่องเงินลงทุนคงเหลือสิ้นปี

อนึ่ง ให้สังเกตว่ามีการปรับมูลค่ายุติธรรมของเงินลงทุนที่อยู่ในความต้องการของตลาด ณ วันสิ้นปีหรือไม่ หากมีรายการนี้ไม่เกี่ยวกับงบกระแสเงินสดเพราะเป็นรายการที่มีใช้เงินสดแต่ต้องแสดงรายการปรับปรุงในช่องกระຍອท ยອດเพื่อให้ได้ยอดเงินลงทุนคงเหลือสิ้นงวดถูกต้องตรงกันกับเงินลงทุนคงเหลือสิ้นงวดที่ได้แสดงไว้แล้วในช่องยอดคงเหลือสิ้นงวดในกระดาษทำการงบกระแสเงินสด

3.3 ลูกหนี้ รายการลูกหนี้ต่าง ๆ ที่เกิดจากการดำเนินธุรกิจ ได้แก่ ลูกหนี้เงินให้กู้ฉุกเฉิน ลูกหนี้เงินให้กู้สามัญ ลูกหนี้เงินให้กู้พิเศษ ให้พิจารณายอดคงเหลือต้นงวดและยอดคงเหลือสิ้นงวดว่ามีจำนวนเท่าใด และให้พิจารณาว่า ในระหว่างปีสหกรณ์มีการจ่ายเงินให้กู้แก่สหกรณ์ หรือลูกหนี้เงินกู้ประเภทใดบ้าง เป็นจำนวนเงินเท่าใด และได้รับชำระหนี้เงินกู้จากสหกรณ์ หรือลูกหนี้เงินกู้ประเภทใด หรือลูกหนี้ตัวแทนหักเงินส่งเป็นจำนวนเงินเท่าใด การปรับกระຍອท ยອດลูกหนี้ให้พิจารณา ลูกหนี้เงินกู้ระยะสั้นและระยะยาวควมรวมเป็นรายการลูกหนี้ จัดทำรายการกระຍອท ยອດ ดังนี้

เดบิต	ลูกหนี้เงินกู้ - สหกรณ์	xx
	ลูกหนี้เงินให้กู้ฉุกเฉิน	xx

ลูกหนี้เงินให้กู้สามัญ

ลูกหนี้เงินให้กู้พิเศษ

เครดิต เงินสดจ่ายลูกหนี้เงินกู้ - สหกรณ์ - กิจกรรมดำเนินงาน xx

เงินสดจ่ายลูกหนี้เงินให้กู้ฉุกเฉิน - กิจกรรมดำเนินงาน xx

สามัญ - กิจกรรมดำเนินงาน

พิเศษ - กิจกรรมดำเนินงาน

และ ปรับกระทบยอดเงินสดได้รับจากลูกหนี้ ดังนี้

เดบิต เงินสดได้รับจากลูกหนี้เงินกู้ - สหกรณ์ - กิจกรรมดำเนินงาน xx

เงินสดได้รับจากลูกหนี้เงินกู้ฉุกเฉิน - กิจกรรมดำเนินงาน xx

เงินสดได้รับจากลูกหนี้เงินกู้สามัญ - กิจกรรมดำเนินงาน

เงินสดได้รับจากลูกหนี้เงินกู้พิเศษ - กิจกรรมดำเนินงาน

เครดิต ลูกหนี้เงินกู้ - สหกรณ์ xx

ลูกหนี้เงินให้กู้ฉุกเฉิน xx

สามัญ

พิเศษ

เมื่อปรับกระทบยอดเสร็จเรียบร้อยแล้ว ให้กระทบยอดลูกหนี้เงินให้กู้คงเหลือสิ้นปี โดยนำยอดลูกหนี้เงินให้กู้แต่ละประเภทยกมาต้นปีบวกด้วยลูกหนี้เงินให้กู้แต่ละประเภทในช่องปรับกระทบยอดด้านเดบิตและหักออกด้วยลูกหนี้เงินให้กู้แต่ละประเภทด้านเครดิต จะได้จำนวนลูกหนี้เงินให้กู้คงเหลือสิ้นปีซึ่งจะมีจำนวนเท่ากับจำนวนลูกหนี้เงินให้กู้แต่ละประเภทคงเหลือที่ได้บันทึกไว้เรียบร้อยแล้วในช่องลูกหนี้เงินให้กู้แต่ละประเภทคงเหลือสิ้นปี

อนึ่ง ก่อนที่จะพิจารณาว่าสหกรณ์ได้รับชำระหนี้ในระหว่างปีจากลูกหนี้เงินกู้เป็นเงินสดจำนวนเงินเท่าใด นั้น กรณีที่สหกรณ์ได้ออนลูกหนี้เงินกู้ไปตั้งไว้ในบัญชีลูกหนี้ตัวแทนหักเงินส่งและลูกหนี้ตัวแทนหักเงินส่งยังไม่นำเงินส่งชำระหนี้ได้ทันภายในวันสิ้นปีทางบัญชี กรณีนี้ให้ปรับปรุงรายการลูกหนี้ตัวแทนหักเงินส่งออกเท่ากับยอดที่โอนมาจากลูกหนี้เงินกู้ ของงวดวันสิ้นปี ดังนี้

เดบิต ลูกหนี้ตัวแทนหักเงินส่ง xx

เครดิต ลูกหนี้เงินกู้ฉุกเฉิน xx

ลูกหนี้เงินกู้สามัญ

ลูกหนี้เงินกู้พิเศษ

ข้อสังเกต ลูกหนี้ตัวแทนหักเงินส่งที่อาจส่งเงินชำระหนี้ของลูกหนี้ไม่ทันภายในวันสิ้นปีทางบัญชีควรจะเป็นยอดเฉพาะเดือนสุดท้ายของวันสิ้นปีทางบัญชีเท่านั้น หากลูกหนี้ตัวแทนหักเงินส่งมียอดคงเหลือมากกว่า 1 เดือน ถือว่ามีสิ่งผิดปกติกับการเรียกเก็บเงินจากลูกหนี้ สหกรณ์ต้องติดตามโดยด่วน มิฉะนั้นอาจก่อให้เกิดความเสียหายทางการเงินแก่สหกรณ์ได้

3.4 ลูกหนี้ตัวแทนหักเงินส่ง เป็นการพิจารณาเงินสดที่ได้รับจากลูกหนี้ตัวแทนหักเงินส่ง ซึ่งจะเกิดขึ้นเฉพาะลูกหนี้ตัวแทนหักเงินส่งที่โอนมาจากลูกหนี้เงินกู้ในเดือนสุดท้ายของปีทางบัญชีและยกมาเป็นยอดคงเหลือต้นปีเท่านั้น เนื่องจากในเดือนอื่น ๆ เงินสดที่ได้รับจากลูกหนี้ตัวแทน

หักเงินส่งถือว่าเป็นเงินที่ได้รับจากลูกหนี้เงินกู้ เนื่องจากยังอยู่ในช่วงระหว่างปี ดังนั้น จึงปรับกระทบยอดเงินสดที่ได้รับจากลูกหนี้ตัวแทนหักเงินส่ง ดังนี้

เดบิต เงินสดได้รับจากลูกหนี้ตัวแทนหักเงินส่ง xx

เครดิต ลูกหนี้ตัวแทนหักเงินส่ง xx

สำหรับรายการตั้งบัญชีลูกหนี้ตัวแทนหักเงินส่งโดยโอนมาจากบัญชีลูกหนี้เงินกู้ ในระหว่างปีและได้รับชำระหนี้จากลูกหนี้ตัวแทนเรียบร้อยแล้วในระหว่างปีรายการนี้ไม่ต้องทำรายการปรับปรุงบัญชีในช่องรายการกระทบยอดเนื่องจากถือว่าเงินสดที่ได้รับชำระหนี้เป็นการรับชำระหนี้จากลูกหนี้เงินกู้

3.5 ดอกเบี้ยเงินให้กู้ค้างรับ หมายถึง ดอกเบี้ยเงินให้กู้ค้างรับของลูกหนี้เงินให้กู้ประเภทต่าง ๆ ให้พิจารณายอดคงเหลือต้นงวด และยอดคงเหลือสิ้นงวด และพิจารณาข้อมูลเพิ่มเติมจากกระดาษทำการงบทดลองว่าในระหว่างปีมีการรับชำระหนี้จากดอกเบี้ยค้างรับเป็นเงินสดจำนวนเท่าใด และให้แสดงไว้ภายใต้กิจกรรมดำเนินงานในส่วนของสินทรัพย์ดำเนินงาน และปรับกระทบยอด ดังนี้

เดบิต เงินสดได้รับจากดอกเบี้ยเงินให้กู้ค้างรับ - กิจกรรมดำเนินงาน xx

เครดิต ดอกเบี้ยเงินให้กู้ค้างรับ xx

สำหรับดอกเบี้ยเงินให้กู้ค้างรับที่ตั้งเพิ่มขึ้น ณ วันสิ้นปี เป็นดอกเบี้ยรับในงบกำไรขาดทุนที่มีได้เกี่ยวข้องกับกระแสเงินสดต้องนำไปแสดงเป็นรายการหักกำไรสุทธิเพื่อให้ได้กำไรสุทธิที่เป็นเงินสด จึงให้ปรับกระทบยอด ดังนี้

เดบิต ดอกเบี้ยเงินให้กู้ค้างรับ xx

เครดิต ดอกเบี้ยเงินให้กู้ค้างรับ - กิจกรรมดำเนินงาน xx

3.6 วัสดุคงเหลือ ให้พิจารณา แบ่งออกเป็น 2 กรณี คือ

กรณีที่ 1 บันทึกบัญชี ณ วันจ่ายซื้อวัสดุสำนักงานไว้ในบัญชี วัสดุสำนักงานคงเหลือ ให้พิจารณาวัสดุสำนักงานคงเหลือต้นงวด และพิจารณากระดาษทำการงบทดลอง พิจารณามีรายการวัสดุสำนักงานในช่องระหว่างปีทางด้านเดบิต หากไม่มีข้อมูลอื่นที่บ่งบอกถึงการได้วัสดุสำนักงานมาโดยมิได้จ่ายเงินสดซื้อ ให้ถือว่าวัสดุสำนักงานที่บันทึกทางด้านเดบิตนั้นได้มาด้วยการซื้อเป็นเงินสด ปรับกระทบยอด ดังนี้

เดบิต วัสดุสำนักงานคงเหลือ xx

เครดิต เงินสดจ่ายซื้อวัสดุสำนักงาน-กิจกรรมดำเนินงาน xx

และให้พิจารณาต่อไปว่าวัสดุสำนักงานใช้ไป ได้มาจากวัสดุสำนักงานคงเหลือต้นปี (ถ้ามี) บวกกับวัสดุสำนักงานที่ซื้อระหว่างปีหักด้วยยอดวัสดุสำนักงานคงเหลือสิ้นปี (เท่ากับยอดวัสดุสำนักงานที่ตรวจนับได้) เป็นวัสดุสำนักงานใช้ไป หรือค่าวัสดุสำนักงาน ถือเป็นค่าใช้จ่ายที่มีใช้เงินสดในงบกำไรขาดทุน ปรับกระทบยอดรายการค่าวัสดุสำนักงานใช้ไปที่อยู่ในงบกำไรขาดทุน ซึ่งมีได้เกี่ยวข้องกับกระแสเงินสด ปรับกระทบยอด ดังนี้

เดบิต ค่าวัสดุสำนักงานใช้ไป - กิจกรรมดำเนินงาน xx

เครดิต วัสดุสำนักงานคงเหลือ xx

เมื่อปรับกระหนดยอดเสร็จเรียบร้อยแล้วให้กระหนดยอดวัสดุสำนักงานคงเหลือโดยนำยอดวัสดุสำนักงานคงเหลือยกมาต้นปี บวกด้วย วัสดุสำนักงานในช่องกระหนดยอดด้านเดบิต และหักด้วยยอดวัสดุสำนักงานด้านเครดิต จะได้ผลลัพธ์เท่ากับวัสดุสำนักงานคงเหลือซึ่งบันทึกไว้แล้วในช่องยอดคงเหลือสิ้นปี

กรณีที่ 2 บันทึกบัญชี ณ วันจ่ายซื้อวัสดุสำนักงานไว้ในบัญชี ค่าวัสดุสำนักงานให้พิจารณารายการในกระดาษทำการงบประมาณว่าสหกรณ์บันทึกค่าวัสดุสำนักงานในระหว่างปีไว้เป็นจำนวนเงินเท่าใด ถือว่าเป็นเงินสดจ่ายค่าวัสดุสำนักงานไว้ภายใต้กระแสเงินสด-กิจกรรมดำเนินงานภายใต้สินทรัพย์ดำเนินงาน ถึงแม้จะบันทึกแบบเป็นค่าใช้จ่ายเมื่อซื้อก็ตามแต่มิได้ถือเป็นค่าใช้จ่ายทั้งจำนวนในงบกำไรขาดทุน ดังนั้น เพื่อความเข้าใจของผู้ใช้งบการเงิน จึงขอแสดงรายการเงินสดจ่ายค่าวัสดุสำนักงานที่บันทึกแบบเป็นค่าใช้จ่ายไว้เป็นเงินสดจ่ายภายใต้สินทรัพย์ดำเนินงานทั้งจำนวนมีต้องแยกแสดงไว้สองส่วน (กล่าวคือส่วนที่อยู่ภายใต้การปรับกำไรสุทธิให้เป็นกำไรที่เป็นเงินสดและส่วนที่ต้องแสดงภายใต้สินทรัพย์ดำเนินงาน) โดยให้ปรับกระหนดยอด ดังนี้

เดบิต ค่าวัสดุสำนักงาน xx

เครดิต เงินสดจ่ายค่าวัสดุสำนักงาน-กิจกรรมดำเนินงาน xx

ทั้งนี้ ณ วันสิ้นปีทางบัญชีสหกรณ์จะตรวจนับวัสดุสำนักงานคงเหลือ คำนวณหาววัสดุสำนักงานใช้ไป โดยให้ปรับกระหนดยอดวัสดุคงเหลือยกมาต้นปีบวกกับค่าวัสดุสำนักงานที่ซื้อเพิ่มระหว่างปีและหักด้วยวัสดุสำนักงานคงเหลือสิ้นปี ผลลัพธ์เป็นวัสดุสำนักงานใช้ไปหรือค่าวัสดุสำนักงานที่ตัดเป็นค่าใช้จ่ายในระหว่างปี ซึ่งถือว่ามิได้เป็นค่าใช้จ่ายที่จ่ายเป็นเงินสด ปรับกระหนดยอดโดย

เดบิต ค่าวัสดุสำนักงานใช้ไป- กิจกรรมดำเนินงาน xx

เครดิต ค่าวัสดุสำนักงาน xx

และบันทึกวัสดุสำนักงานคงเหลือสิ้นปีโดยปิดโอนจากค่าวัสดุสำนักงานเป็นวัสดุสำนักงานคงเหลือ ดังนี้

เดบิต วัสดุสำนักงานคงเหลือ xx

เครดิต ค่าวัสดุสำนักงาน xx

เมื่อปรับกระหนดยอดเสร็จเรียบร้อยแล้ว ให้กระหนดยอดวัสดุสำนักงานคงเหลือ โดยนำยอดวัสดุสำนักงานยกมาต้นปี บวกด้วยวัสดุสำนักงานในช่องปรับกระหนดยอดด้านเดบิต และหักด้วยวัสดุสำนักงานคงเหลือด้านเครดิต จะมีจำนวนเท่ากับจำนวนวัสดุสำนักงานคงเหลือ ซึ่งได้บันทึกไว้เรียบร้อยแล้วในช่องยอดคงเหลือยกไปสิ้นปี

3.7 สินทรัพย์หมุนเวียนอื่น หมายถึง รายการเงินชำระหนี้เกินหรือเจ้าหนี้ยอดเดบิตเงินปันผลและเงินเฉลี่ยคืนคลาดเคลื่อน ที่ดินแทนการชำระหนี้รอจำหน่าย และสินทรัพย์หมุนเวียนอื่น ๆ ให้พิจารณายอดคงเหลือต้นงวด ยอดคงเหลือสิ้นงวดและกระดาษทำการงบประมาณว่าในระหว่างปีมีรายการเพิ่มขึ้นที่เกี่ยวกับการได้มาด้วยการจ่ายเงินสดมีหรือไม่

ดังนั้น ถ้าปรากฏว่าในระหว่างปีมีการจ่ายเงินสดเพื่อให้ได้สินทรัพย์หมุนเวียนอื่น จะต้องพิจารณาว่ารายการสินทรัพย์หมุนเวียนอื่นที่เพิ่มขึ้นจะกระทบต่อกระแสเงินสดหรือไม่ เช่น ที่ดินแทนการชำระหนี้รอจำหน่ายได้มาจากการยึดทรัพย์ลูกหนี้จึงไม่กระทบกระแสเงินสด แต่ต้องทำรายการปรับปรุงในช่องรายการกระหนดยอดและเพื่อไปใช้เป็นข้อมูลในการเขียนหมายเหตุประกอบงบการเงินได้อีกทางหนึ่ง

เมื่อพิจารณาได้แล้วว่าสินทรัพย์หมุนเวียนอื่นที่เพิ่มขึ้นรายการใดบ้าง จะมีผลกระทบต่อกระแสเงินสด ขึ้นต่อไปจะต้องพิจารณาว่าผลกระทบต่อกระแสเงินสดในกิจกรรมใด และให้พิจารณาว่าเป็นเงินสดจ่ายจากรายการใดให้ระบุชัดเจนว่าเป็นเงินสดจ่าย เช่น เงินปันผลและเงินเฉลี่ยคืนคลาดเคลื่อนเพิ่มขึ้น จะมีผลกระทบต่อกระแสเงินสดจากกิจกรรมจัดหาเงินเป็นเงินสดจ่ายเงินปันผลและเงินเฉลี่ยคืนเป็นจำนวนเท่าใด เป็นต้น

ฉะนั้น จึงสรุปได้ว่าสินทรัพย์หมุนเวียนอื่นเพิ่มขึ้นนั้น หมายถึงมีการจ่ายเงินสดออกไปจึงต้องนำไปหักออกจากกระแสเงินสดจากกิจกรรมนั้น ๆ และให้ปรับปรุงในช่องรายการกระทบยอด เช่น

เดบิต เงินปันผลและเงินเฉลี่ยคืนคลาดเคลื่อน xx

เครดิต เงินสดจ่ายเงินปันผลและเงินเฉลี่ยคืนคลาดเคลื่อน - กิจกรรมจัดหาเงิน xx

ในทางตรงกันข้ามถ้าสินทรัพย์หมุนเวียนอื่นลดลง ให้พิจารณาเช่นเดียวกันกับการเพิ่มขึ้น โดยพิจารณากระดาษทำการงบทดลองประกอบด้วยว่าในระหว่างปีมีการบันทึกทางด้านเครดิตซึ่งหมายถึงการลดลงของสินทรัพย์อื่นที่หมายถึงการได้รับเงินสดจากสินทรัพย์อื่นหรือไม่ และให้พิจารณาว่าเป็นเงินสดที่ได้รับจากรายการใดกระทบต่อกิจกรรมใด แต่ทั้งนี้จะต้องพิจารณาอย่างรอบคอบว่ายอดที่ลดลงบางรายการไม่กระทบกระแสเงินสด เช่น เงินปันผลและเงินเฉลี่ยคืนคลาดเคลื่อนลดลง ได้มาจากการจัดสรรกำไรสุทธิประจำปีมาชดเชยจึงไม่กระทบกระแสเงินสด แต่ก็ให้ทำการปรับปรุงรายการในช่องรายการกระทบยอดด้วย สินทรัพย์หมุนเวียนอื่นลดลงที่กระทบกระแสเงินสด เช่น รับเงินจากผลตอบแทนเงินลงทุนค้างรับ ปรับกระทบยอดกระแสเงินสดที่กิจกรรมดำเนินงาน เนื่องจาก ผลตอบแทนจากการลงทุนถือเป็นรายได้ในงบกำไรขาดทุน ให้ปรับกระทบยอดในช่องรายการกระทบยอด โดย

เดบิต เงินสดรับผลตอบแทนเงินลงทุนค้างรับ - กิจกรรมดำเนินงาน xx

เครดิต ผลตอบแทนเงินลงทุนค้างรับ xx

3.8 ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ นำยอดที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์ ณ วันต้นงวดเปรียบเทียบกับยอด ณ วันสิ้นงวดแล้ว เพื่อดูว่าที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ ณ วันสิ้นงวดมียอดเพิ่มขึ้นหรือลดลง อนึ่ง การแสดงรายการอาคารและอุปกรณ์ ณ วันสิ้นงวดให้แสดงด้วยยอดก่อนหักค่าเสื่อมราคา เพื่อจะได้ทราบยอดที่เพิ่มขึ้นหรือลดลงอย่างแท้จริง ซึ่งรายการค่าเสื่อมราคาได้กล่าวไว้แล้วในการปรับกระทบยอดกำไร (ขาดทุน) สุทธิ

ถ้าปรากฏว่า ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์เพิ่มขึ้น ให้พิจารณากระดาษทำการงบทดลองประกอบด้วยว่ามีการจ่ายเงินสดซื้อสินทรัพย์ประเภทที่ดิน อาคารและอุปกรณ์หรือไม่ หากมีให้พิจารณาผลกระทบต่อกระแสเงินสดจากกิจกรรมลงทุน ให้นำไปบันทึกในช่องเครดิตของกระดาษทำการงบกระแสเงินสดในช่องรายการกระทบยอดและปรับปรุงรายการ โดย

เดบิต ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ (ระบุประเภท) xx

เครดิต เงินสดจ่ายที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ - กิจกรรมลงทุน xx

ทั้งนี้ ถ้าที่ดิน อาคารและอุปกรณ์เพิ่มขึ้น เนื่องจากการทำสัญญาเช่าการเงิน หรือสัญญาผ่อนชำระ เช่นนี้จะไม่กระทบต่อกระแสเงินสด แต่ต้องทำการปรับปรุงในช่องรายการกระทบยอดด้วย และจะนำข้อมูลนี้ไปแสดงหมายเหตุประกอบงบการเงินด้วย

ในทางตรงกันข้ามถ้าที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ลดลง ก็ให้พิจารณากระดาษทำการงบประมาณประกอบด้วยว่ามี การรับเงินสดจากการขายที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ ให้บันทึกเงินสดที่ได้รับทั้งหมดสำหรับค่าเสื่อมราคาถึง ณ วันจำหน่ายให้ทำการปรับปรุงรายการด้วยซึ่งได้กล่าวไว้แล้วในการปรับกระทบยอดกำไรสุทธิเป็นเงินสด รวมทั้งกำไร (ขาดทุน) จากการจำหน่ายที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ ด้วยเป็นกำไร (ขาดทุน) ทางบัญชีที่กระทบต่อกำไร (ขาดทุน) ก็ต้องปรับกระทบยอดด้วย จึงมีผลกระทบต่อกระแสเงินสดจากกิจกรรมลงทุนให้ปรับปรุงรายการในช่องรายการกระทบยอดโดย

1) กรณีจำหน่ายที่ดิน อาคารและอุปกรณ์แล้วมีกำไร

กำไรจากการจำหน่ายสินทรัพย์ หมายถึง การจำหน่ายสินทรัพย์โดยราคาที่ขายได้มีจำนวนมากกว่าราคาสินทรัพย์คงเหลือตามบัญชี ณ วันจำหน่ายผลต่างเป็นกำไรจากการจำหน่ายสินทรัพย์ ถือเป็นรายได้ในงบกำไรขาดทุนซึ่งที่จริงมิใช่รายการเงินสด จึงต้องนำไปหักออกจากกำไรหรือขาดทุนสุทธิ และการปรับปรุงรายการเกี่ยวกับการขายสินทรัพย์แล้วได้กำไรจะแสดงรายการในช่องรายการกระทบยอดดังนี้

เดบิต	เงินสดได้รับการขายที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ - กิจกรรมลงทุน	xx
	ค่าเสื่อมราคา(ระบุชื่อและจำนวนถึงวันขาย) - กิจกรรมดำเนินงาน	
เครดิต	ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์	xx
	กำไรจากการจำหน่ายสินทรัพย์ - กิจกรรมดำเนินงาน	

2) กรณีจำหน่ายที่ดิน อาคารและอุปกรณ์แล้วมีผลขาดทุน

ขาดทุนจากการจำหน่ายสินทรัพย์ หมายถึง การจำหน่ายสินทรัพย์โดยราคาที่ขายได้มีจำนวนน้อยกว่าราคาสินทรัพย์คงเหลือตามบัญชี ณ วันจำหน่ายผลต่างเป็นขาดทุนจากการจำหน่ายสินทรัพย์ถือเป็นค่าใช้จ่ายในงบกำไรขาดทุนซึ่งที่จริงมิใช่รายการเงินสด จึงต้องนำไปบวกกำไรหรือขาดทุนสุทธิ และการปรับปรุงรายการเกี่ยวกับการขายสินทรัพย์แล้วเกิดการขาดทุนจะแสดงรายการในช่องรายการกระทบยอด ดังนี้

เดบิต	เงินสดได้รับการขายที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ - กิจกรรมลงทุน	xx
	ค่าเสื่อมราคา(ระบุชื่อและจำนวนถึงวันขาย) - กิจกรรมดำเนินงาน	
	ขาดทุนจากการจำหน่ายสินทรัพย์ - กิจกรรมดำเนินงาน	
เครดิต	ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์	xx

3.9 สินทรัพย์อื่น อันได้แก่ สิทธิบัตร สัมปทาน ค่าใช้จ่ายรอดตัดบัญชี

เงินมัดจำ เงินประกัน เงินทรองจ่ายดำเนินคดี เป็นต้น ให้พิจารณายอดคงเหลือต้นงวดเปรียบเทียบกับยอดคงเหลือปลายงวดว่าสินทรัพย์อื่นเพิ่มขึ้นหรือลดลง

ถ้าปรากฏว่าสินทรัพย์อื่นเพิ่มขึ้น โดยพิจารณาประกอบกับกระดาษทำการงบประมาณ หมายถึง ในระหว่างปีมีการจ่ายเงินสดหรือวิธีอื่นเพื่อให้ได้สินทรัพย์ ดังนั้น ขั้นแรกจะต้องพิจารณาว่ามีการจ่ายเงินสดเพื่อให้ได้สินทรัพย์อื่นหรือไม่ ขั้นต่อไปก็พิจารณาว่าสินทรัพย์อื่นที่ได้จากการจ่ายเงินสดนั้นมีผลกระทบต่อกระแสเงินสดจากกิจกรรมใด เช่นถ้ารายการสินทรัพย์อื่นที่เพิ่มขึ้นได้แก่ สิทธิบัตร สัมปทาน ค่าใช้จ่ายรอดตัดบัญชี จะเป็นกระแสเงินสดจากกิจกรรมลงทุน เนื่องจากเป็นการลงทุนในสินทรัพย์เพื่อใช้ในการดำเนินงาน ส่วนรายการเงินมัดจำ เงินประกันและเงินทรองจ่ายดำเนินคดี ให้พิจารณาว่ามีส่วนเกี่ยวข้องกับรายการใด เช่น ถ้าเป็นเงินมัดจำสินค้า เงินประกันสินค้า เงินทรอง

ดำเนินคดีเกี่ยวกับลูกหนี้เงินให้กู้ เช่นนี้ จะเป็นกระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงาน เนื่องจากเกี่ยวข้องกับการดำเนินธุรกิจ เป็นต้น สำหรับการปรับปรุงรายการในช่องงบกระทบยอดแสดงได้ดังนี้

เดบิต สินทรัพย์อื่น (ระบุประเภท) xx
 เครดิต เงินสดจ่ายสินทรัพย์อื่น (ระบุชื่อ)
 - กิจกรรมดำเนินงาน/กิจกรรมลงทุน xx

ในทางตรงกันข้ามถ้าสินทรัพย์อื่นลดลงโดยพิจารณาประกอบกับกระดาษทำการงบทดลอง หมายถึง ในระหว่างปีมีการได้รับเงินสด เช่น จ่ายคืนเงินมัดจำ เป็นต้น หรือมีการตัดจ่ายสินทรัพย์ ซึ่งไม่มีผลต่อกระแสเงินสด แต่ในงบกำไรขาดทุนแสดงเป็นรายการหัก ดังนั้น การตัดจ่ายจากบัญชีจึงต้องนำไปบวกกลับกำไร (ขาดทุน) สุทธิ สำหรับในการพิจารณาว่าการได้รับเงินสดหรือมิได้รับเงินสดนั้น จะมีผลกระทบต่อกระแสเงินสดจากกิจกรรมใดให้มีวิธีการพิจารณาเช่นเดียวกันกับรายการสินทรัพย์อื่นเพิ่มขึ้นที่กล่าวแล้วข้างต้น และการปรับปรุงรายการในช่องรายการกระทบยอดแสดงได้ ดังนี้

เดบิต เงินสดได้รับจากสินทรัพย์อื่น (ระบุชื่อ)
 - กิจกรรมดำเนินงาน/กิจกรรมลงทุน xx
 เครดิต สินทรัพย์อื่น xx

อนึ่ง ค่าใช้จ่ายรอดตัดบัญชี ที่ลดลงอันเนื่องจากการตัดจ่ายค่าใช้จ่ายทางบัญชี ซึ่งมิได้มีการจ่ายจริงที่แสดงไว้เป็นรายจ่ายในงบกำไรขาดทุนให้ถือเป็นรายการที่มีผลกระทบต่อกิจกรรมดำเนินงาน ดังนั้น จึงให้นำไปเป็นรายการบวกกระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงาน ปรับกระทบยอด ดังนี้

เดบิต ค่าใช้จ่ายตัดบัญชี - กิจกรรมดำเนินงาน xx
 เครดิต ค่าใช้จ่ายรอดตัดบัญชี xx

3.10 เงินเบิกเกินบัญชีธนาคาร ให้พิจารณาเงินเบิกเกินบัญชีธนาคารต้นงวดเปรียบเทียบกับยอดเงินเบิกเกินบัญชีธนาคารสิ้นงวด ว่าเงินเบิกเกินบัญชีธนาคารเพิ่มขึ้นหรือลดลงและพิจารณากระดาษทำการงบทดลองประกอบว่าในระหว่างปีมีการกู้เงินเบิกเกินบัญชีธนาคารเป็นเงินสดจำนวนเงินเท่าใดและจ่ายเงินสดชำระหนี้เงินเบิกเกินบัญชีธนาคารเป็นจำนวนเงินเท่าใด

ถ้าปรากฏว่าในระหว่างปีมีการเบิกเงินเบิกเกินบัญชีธนาคาร โดยได้รับเงินสดมาจากการเบิกเกินบัญชีธนาคาร ให้แสดงเงินสดได้รับจากเงินเบิกเกินบัญชีธนาคาร จึงมีผลกระทบต่อกระแสเงินสดจากกิจกรรมจัดหาเงิน ถือเป็นแหล่งเงินทุนที่ได้มาจากการกู้ยืมให้นำไปบวกกระแสเงินสดจากกิจกรรมจัดหาเงินและปรับปรุงรายการในช่องรายการกระทบยอดโดย

เดบิต เงินสดได้รับจากเงินเบิกเกินบัญชีธนาคาร - กิจกรรมจัดหาเงิน xx
 เครดิต เงินเบิกเกินบัญชีธนาคาร xx

ในทางตรงกันข้ามถ้าในระหว่างปีมีการจ่ายชำระหนี้เงินเบิกเกินบัญชีธนาคาร แสดงว่าได้มีการจ่ายชำระหนี้เงินเบิกเกินบัญชีธนาคาร จึงมีผลกระทบต่อกระแสเงินสดจากกิจกรรมจัดหาเงินให้นำไปหักกระแสเงินสดจากกิจกรรมจัดหาเงินบันทึกทางด้านเครดิต และปรับปรุงรายการในช่องรายการกระทบยอดโดย

เดบิต เงินเบิกเกินบัญชีธนาคาร xx
 เครดิต เงินสดจ่ายชำระหนี้เงินเบิกเกินบัญชีธนาคาร-กิจกรรมจัดหาเงิน xx

3.11 เงินกู้ยืม ให้พิจารณาเงินกู้ยืม ณ วันต้นงวดเปรียบเทียบกับเงินกู้ยืมสิ้นงวด และพิจารณากระดาษทำการงบทดลองประกอบ ว่าเงินกู้ยืมเพิ่มขึ้นหรือลดลงซึ่งจะมีผลกระทบต่อ กระแสเงินสดจากกิจกรรมจัดหาเงินเช่นเดียวกันกับเงินเบิกเกินบัญชีธนาคารโดยจะต้องนำมาบวกหรือหัก กระแสเงินสดจากกิจกรรมจัดหาเงิน สำหรับการพิจารณารายการเพิ่มขึ้นหรือลดลง และการจัดทำ รายการปรับปรุงในช่องรายการกระทบยอดให้พิจารณาและจัดทำเช่นเดียวกันกับเงินเบิกเกินบัญชีธนาคาร และปรับกระทบยอด ดังนี้

เดบิต	เงินสดได้จากเงินกู้ยืม - กิจกรรมจัดหาเงิน	xx	
	เครดิต เงินกู้ยืม		xx
หรือ			
เดบิต	เงินกู้ยืม	xx	
	เครดิต เงินสดจ่ายชำระเงินกู้ยืม - กิจกรรมจัดหาเงิน		xx

3.12 เงินรับฝาก ให้พิจารณายอดเงินรับฝาก ณ วันต้นงวด และยอด ณ วันสิ้นงวด และกระดาษทำการงบทดลอง

ถ้าเงินรับฝากในกระดาษทำการงบทดลองช่องเครดิตมีรายการเงินรับฝาก หมายถึง ในระหว่างปี สหกรณ์ได้รับเงินสดจากสมาชิกนำเงินมาฝากกับสหกรณ์เพิ่มขึ้นซึ่งเงินสดที่ได้รับนี้สหกรณ์จะนำมาเป็นทุน ในการดำเนินธุรกิจ เช่น ให้กู้ยืม จัดหาสินค้ามาจำหน่าย เป็นต้น ดังนั้นจึงมีผลกระทบต่อกระแสเงินสด จากกิจกรรมจัดหาเงิน เนื่องจากถือเป็นแหล่งเงินทุนตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 แก้ไข เพิ่มเติม พ.ศ. 2553 เงินรับฝากที่เพิ่มขึ้นนี้ จึงให้นำไปบวกกระแสเงินสดจากกิจกรรมจัดหาเงิน และ ปรับปรุงรายการในช่องรายการกระทบยอด โดย

เดบิต	เงินสดรับจากเงินรับฝาก - กิจกรรมจัดหาเงิน	xx	
	เครดิต เงินรับฝาก		xx

ในทางตรงกันข้ามถ้ามีเงินรับฝากในช่องเดบิตในกระดาษทำการงบทดลอง หมายถึง ในระหว่างปี สหกรณ์ได้จ่ายเงินสดคืนเงินรับฝากให้แก่สมาชิกจึงทำให้เงินทุนลดลงมีผลกระทบต่อกระแสเงินสดจาก กิจกรรมจัดหาเงิน เงินรับฝากที่ลดลงนี้ให้นำไปหักกระแสเงินสดจากกิจกรรมจัดหาเงิน และปรับปรุง รายการในช่องรายการกระทบยอด โดย

เดบิต	เงินรับฝาก	xx	
	เครดิต เงินสดจ่ายเงินรับฝาก - กิจกรรมจัดหาเงิน		xx

3.13 ค่าบำรุงสันนิบาตสหกรณ์ฯ ค้างจ่าย ให้พิจารณายอดค่าบำรุงสันนิบาต สหกรณ์ฯ ณ วันต้นงวดเปรียบเทียบกับยอดค่าบำรุงสันนิบาตสหกรณ์ฯ สิ้นงวดว่า ค่าบำรุงสันนิบาต สหกรณ์ฯ เพิ่มขึ้นหรือลดลงและพิจารณากระดาษทำการงบทดลองประกอบด้วย

ถ้าค่าบำรุงสันนิบาตสหกรณ์ฯ ค้างจ่ายเพิ่มขึ้นโดยไม่มียอดคงเหลือยกมาและพิจารณาข้อมูลใน กระดาษทำการงบทดลองมีการบันทึกค่าบำรุงสันนิบาตสหกรณ์ฯ ค้างจ่ายไว้ทางด้านเครดิต หมายถึง มีการจัดสรรกำไรสุทธิประจำปี เป็นค่าบำรุงสันนิบาตสหกรณ์ฯ และในระหว่างปียังมิได้มีการจ่ายชำระ ซึ่งรายการนี้จะไม่มีผลกระทบต่อกระแสเงินสด และการปรับปรุงรายการในช่องรายการกระทบยอดได้ กล่าวไว้แล้วในการปรับปรุงกำไร (ขาดทุน) สุทธิประจำปี

ในทางตรงกันข้ามถ้าค่าบำรุงสันนิบาตสหกรณ์ฯ ลดลงและพิจารณาข้อมูลในกระดาดำทำการ
งบทดลองประกอบด้วยว่ามีงบที่ค่าบำรุงสันนิบาตสหกรณ์ฯ ไว้ในช่องเดบิต หมายถึง ในระหว่างปี
สหกรณ์ได้จ่ายชำระค่าบำรุงสันนิบาตสหกรณ์ฯ จึงมีผลกระทบต่อกระแสเงินสดจากกิจกรรมจัดหาเงิน
โดยให้นำไปหักออกจากกระแสเงินสดจากกิจกรรมจัดหาเงิน และปรับปรุงรายการในช่องรายการกระทบยอดโดย

เดบิต ค่าบำรุงสันนิบาตสหกรณ์ฯ ค้างจ่าย xx

เครดิต เงินสดจ่ายค่าบำรุงสันนิบาตสหกรณ์ฯ - กิจกรรมจัดหาเงิน xx

3.14 หนี้สินหมุนเวียนอื่น หมายถึงหนี้สินหมุนเวียนอื่นอันได้แก่ ค่าใช้จ่าย
ค้างจ่าย รายได้รับล่วงหน้า เงินยืมตรง เงินปันผล/เฉลี่ยคืนค้างจ่าย เงินรอจ่ายคืน หรือถูกหนี้ยอดเครดิต
เป็นต้น ให้พิจารณายอดคงเหลือต้นงวดเปรียบเทียบกับยอดคงเหลือปลายงวดว่าหนี้สินหมุนเวียนอื่น
เพิ่มขึ้นหรือลดลง

ทั้งนี้ หนี้สินหมุนเวียนอื่นที่เป็นรายการประเภทค่าใช้จ่ายค้างจ่าย รายได้รับล่วงหน้าได้กล่าวไว้ใน
ส่วนของการทำรายการกระทบยอดรายการต่าง ๆ ในงบกำไรขาดทุนเพื่อให้ได้กำไร/ขาดทุนสุทธิที่เป็น
ตัวเงินสดแล้ว

ดังนั้น ถ้าปรากฏว่าหนี้สินหมุนเวียนอื่นเพิ่มขึ้น และพิจารณาข้อมูลในกระดาดำทำการงบทดลอง
ประกอบด้วยจะต้องพิจารณาว่ารายการหนี้สินหมุนเวียนอื่นที่เพิ่มขึ้นจะมีผลกระทบต่อกระแสเงินสด
หรือไม่ เช่น เงินปันผลและเงินเฉลี่ยคืนค้างจ่ายที่ตั้งเพิ่มขึ้นทั้งจำนวนในระหว่างปี ซึ่งได้จากการจัดสรร
กำไรสุทธิประจำปี จึงไม่มีผลกระทบต่อกระแสเงินสดสำหรับการปรับปรุงรายการได้กล่าวไว้แล้วในการ
ปรับปรุงกำไรสุทธิประจำปี เป็นต้น ดังนั้น เมื่อพิจารณารายการหนี้สินหมุนเวียนทุกรายการที่เพิ่มขึ้น
แล้วจะต้องพิจารณาว่ามีผลกระทบต่อกระแสเงินสดหรือไม่ ถ้ามีผลกระทบต่อกระแสเงินสดกระทบต่อ
กิจกรรมใด ให้ทำการปรับปรุงในช่องรายการกระทบยอดเช่น เงินรอจ่ายคืน ถ้าหมายถึงเงินรอจ่ายคืน
ค่าหุ้นแก่สมาชิกที่ได้รับอนุมัติให้ลาออกจะถือว่าผลกระทบต่อกิจกรรมจัดหาเงิน เป็นต้น

3.15 หนี้สินอื่น หมายถึง หนี้สินอื่นซึ่งได้แก่ เงินสะสมเจ้าหน้าที่
สำรองบำเหน็จเจ้าหน้าที่เงินประกันความเสียหายเจ้าหน้าที่ เงินประกันการก่อสร้าง เงินรับบริจาคที่มี
วัตถุประสงค์เพื่อการใดการหนึ่ง เป็นต้น ให้พิจารณายอดคงเหลือต้นงวด ยอดคงเหลือปลายงวด และ
ข้อมูลในกระดาดำทำการงบทดลองประกอบด้วย ทั้งนี้เพื่อต่อการทำความเข้าใจขอพิจารณาเป็น
รายการ ดังนี้

1) เงินสะสมเจ้าหน้าที่

ถ้าเงินสะสมเจ้าหน้าที่ ในระหว่างปีสหกรณ์ได้รับเงินสดเป็นเงินสะสมเจ้าหน้าที่
โดยบันทึกไว้ในช่องเครดิต ซึ่งสหกรณ์มีภาระผูกพันในการจ่ายเงินคืนเจ้าหน้าที่ ตามระเบียบ สำหรับเงิน
ที่ได้มาสหกรณ์ก็นำมาเป็นส่วนหนึ่งของเงินทุน สำหรับใช้ในการดำเนินธุรกิจตามปกติ ดังนั้น เงินสะสม
เจ้าหน้าที่ที่บันทึกในช่องเครดิตของกระดาดำทำการงบทดลอง จึงมีผลกระทบต่อกระแสเงินสดได้มาจาก
กิจกรรมจัดหาเงิน ซึ่งจะนำไปปรับปรุงรายการในช่องรายการกระทบยอด โดย

เดบิต เงินสดรับจากเงินสะสมเจ้าหน้าที่ - กิจกรรมจัดหาเงิน xx

เครดิต เงินสะสมเจ้าหน้าที่ xx

ถ้าเงินสะสมเจ้าหน้าที่ ในระหว่างปีสหกรณ์ได้จ่ายเงินสดคืนให้กับเจ้าหน้าที่ตามระเบียบโดยบันทึกไว้ในช่องเดบิต จึงมีผลกระทบต่อกระแสเงินสดใช้ไปจากกิจกรรมจัดหาเงินซึ่งจะนำไปปรับปรุงรายการในช่องรายการกระทบยอดโดย

เดบิต เงินสะสมเจ้าหน้าที่ xx
เครดิต เงินสดจ่ายเงินสะสมเจ้าหน้าที่ - กิจกรรมจัดหาเงิน xx

2) สำรองบำเหน็จเจ้าหน้าที่ ให้พิจารณาแยกเป็น 2 กรณี

กรณีที่ 1 สำรองบำเหน็จเจ้าหน้าที่ไม่มีการจ่ายชำระคืนให้แก่เจ้าหน้าที่และเมื่อพิจารณาจากกระดาษทำการงบทดลองพบว่า มีการบันทึกสำรองบำเหน็จเจ้าหน้าที่ในวันสิ้นปีทางบัญชี ซึ่งรายการสำรองบำเหน็จเจ้าหน้าที่ลักษณะนี้ไม่กระทบกระแสเงินสดแต่กระทบต่อกำไรสุทธิ เนื่องจากกำไรสุทธิได้บันทึกบำเหน็จเจ้าหน้าที่ไว้เป็นค่าใช้จ่ายในงบกำไรขาดทุนแต่ไม่ได้มีการจ่ายเงินสด จึงให้ปรับกระทบยอดในช่องรายการปรับกระทบยอด ซึ่งได้กล่าวไว้ข้างต้นในหัวข้อรายการที่มีใช้เงินสดที่กระทบกำไรสุทธิ ดังนี้

เดบิต บำเหน็จเจ้าหน้าที่ – กิจกรรมดำเนินงาน xx
เครดิต สำรองบำเหน็จเจ้าหน้าที่ xx

กรณีที่ 2 มีการจ่ายสำรองบำเหน็จเจ้าหน้าที่เป็นเงินบำเหน็จให้แก่เจ้าหน้าที่เมื่อลาออกถูกต้องตามเงื่อนไขของระเบียบ กรณีนี้ให้พิจารณากระดาษทำการงบทดลองว่าในระหว่างปีมีการบันทึกลดยอดเงินสำรองบำเหน็จเจ้าหน้าที่ในช่องเดบิต เช่นนี้ถือเป็นเงินสดจ่ายจากสำรองบำเหน็จเจ้าหน้าที่ กระทบกระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงาน และปรับกระทบยอดในกระดาษทำการงบกระแสเงินสดโดย

เดบิต สำรองบำเหน็จเจ้าหน้าที่ xx
เครดิต เงินสดจ่ายจากสำรองบำเหน็จเจ้าหน้าที่ – กิจกรรมดำเนินงาน xx

3) เงินรับบริจาคที่มีวัตถุประสงค์เพื่อการใดการหนึ่ง

ถ้าเงินรับบริจาคที่มีวัตถุประสงค์เพื่อการใดการหนึ่งนั้น วัตถุประสงค์เพื่อสร้างทรัพย์สิน ซึ่งจะมีผลกระทบต่อกระแสเงินสดจากกิจกรรมลงทุน ดังนั้น จึงต้องวิเคราะห์รายการว่าจะนำไปบวกหรือหักกระแสเงินสดจากกิจกรรมลงทุนและทำการปรับปรุงในช่องรายการกระทบยอด เช่นเดียวกันกับที่ดิน อาคารและอุปกรณ์และบันทึกการปรับกระทบยอดในกระดาษทำการงบกระแสเงินสด ดังนี้

เดบิต เงินสดรับจากเงินรับบริจาคเพื่อสร้างทรัพย์สิน(ระบุชื่อ).....
- กิจกรรมลงทุน xx
เครดิต เงินกองทุนเพื่อสร้างทรัพย์สิน..... xx

และเมื่อมีการจ่ายเงินสดจากเงินกองทุนที่รับบริจาคไว้ ให้บันทึกการปรับกระทบยอดในกระดาษทำการงบกระแสเงินสด ดังนี้

เดบิต สิ้นทรัพย์สิน(ระบุชื่อ.....) xx
เครดิต เงินสดจ่ายจากเงินกองทุนเพื่อ.....-กิจกรรมลงทุน xx

4) หนี้สินอื่น ๆ ให้พิจารณาด้วยหลักการว่าหนี้สินอื่น ๆ ที่บันทึกในกระดาษทำการงบทดลอง ซึ่งบันทึกไว้ในช่องเดบิต หรือช่องเครดิต ให้พิจารณาว่าเป็นกระแสเงินสดหรือไม่หากใช้ให้ปรับกระทบยอดในกระดาษทำการงบกระแสเงินสด และพิจารณาว่ากระทบกระแสเงินสดจากกิจกรรม

ดำเนินงาน หรือ กิจกรรมลงทุนหรือกิจกรรมจัดหาเงิน วิธีการพิจารณาให้อ้างอิงนิยามว่าลักษณะของ การได้มาและการใช้ไปของกระแสเงินสดเกี่ยวข้องการดำเนินงานหรือหากเงินสด ที่ได้รับให้นำมาใช้เป็นเงินทุนหมุนเวียน กระแสเงินสดที่ได้จะแสดงไว้ภายใต้กิจกรรมจัดหาเงิน เป็นต้น

3.16 **ทุนเรือนหุ้น** ให้พิจารณาทุนเรือนหุ้นต้นงวดเปรียบเทียบกับทุนเรือนหุ้น สิ้นงวดและข้อมูลในกระดาษทำการงบทดลองประกอบ ว่าทุนเรือนในระหว่างปีที่บันทึกไว้ในช่องเดบิต และเครดิตของกระดาษทำการงบทดลองที่บันทึกไว้

ทุนเรือนหุ้นบันทึกไว้ในช่องเครดิตของกระดาษทำการงบทดลอง หมายถึง ในระหว่างปีสหกรณ์ ได้รับเงินสดจากการถือหุ้นของสมาชิกเพิ่มขึ้นจึงมีผลกระทบต่อกระแสเงินสดจากกิจกรรมจัดหาเงิน จะต้องนำไปบวกกระแสเงินสดจากกิจกรรมจัดหาเงิน และให้แสดงรายการปรับปรุงในช่องรายการ กระทบยอดโดย

เดบิต เงินสดรับจากทุนเรือนหุ้น - กิจกรรมจัดหาเงิน xx
เครดิต ทุนเรือนหุ้น xx

ถ้าทุนเรือนหุ้นบันทึกไว้ในช่องเดบิตของกระดาษทำการงบทดลอง หมายถึง ในระหว่างปีมีการ จ่ายเงินสดคืนค่าหุ้นแก่สมาชิก จึงมีผลกระทบต่อกระแสเงินสดจากกิจกรรมจัดหาเงิน จะต้องนำไปหัก ให้แสดงรายการปรับปรุงในช่องรายการกระทบยอดโดย

เดบิต ทุนเรือนหุ้น xx
เครดิต เงินสดจ่ายทุนเรือนหุ้น - กิจกรรมจัดหาเงิน xx

3.17 **ทุนสำรอง** ให้พิจารณาเงินสำรองต้นงวด เปรียบเทียบกับทุนสำรอง สิ้นงวดว่า ทุนสำรองสิ้นงวดมียอดเพิ่มขึ้นหรือลดลง

ถ้าทุนสำรองเพิ่มขึ้น หมายถึง ในระหว่างปีสหกรณ์ได้รับทุนสำรองเพิ่มขึ้น ซึ่งอาจเนื่องมาจาก

1) จัดสรรมาจากกำไรสุทธิประจำปี ซึ่งการเพิ่มทุนสำรองวิธีนี้ไม่มีผลกระทบใด ๆ ต่อกระแสเงินสด แต่ก็ให้ทำรายการปรับปรุงในช่องรายการกระทบยอดเพื่อให้ได้ยอดทุนสำรอง ณ วันสิ้นงวด ดังนี้

เดบิต กำไรสุทธิประจำปี xx
เครดิต ทุนสำรอง xx

2) เป็นการปรับปรุงโอนรายการทรัพย์สินมาเป็นทุนสำรอง เนื่องจากการได้รับบริจาคทรัพย์สิน วิธีนี้ก็ไม่ไม่มีผลกระทบใด ๆ ต่อกระแสเงินสด แต่ก็ให้ทำรายการปรับปรุงในช่องรายการกระทบยอดเพื่อให้ได้ ยอดทุนสำรอง ณ วันสิ้นงวด ดังนี้

เดบิต สินทรัพย์(ระบุชื่อ) xx
เครดิต ทุนสำรอง xx

3) ได้รับเงินบริจาคโดยมิได้ระบุวัตถุประสงค์ การเพิ่มขึ้นวิธีนี้ เนื่องจากได้รับเงินสด จึงมี ผลกระทบต่อกระแสเงินสดจากกิจกรรมจัดหาเงิน ให้นำไปบวกกระแสเงินสดจากกิจกรรมจัดหาเงิน และปรับปรุงรายการในช่องรายการกระทบยอดโดย

เดบิต เงินสดรับจากทุนสำรอง - กิจกรรมจัดหาเงิน xx
เครดิต ทุนสำรอง xx

ถ้าทุนสำรองลดลง โดยปกติแล้วตาม พ.ร.บ. สหกรณ์ 2542 มาตรา 61 ได้ระบุว่า “ทุนสำรอง จะถอนได้เพื่อชดเชยการขาดทุนหรือเพื่อจัดสรรเข้าบัญชีทุนสำรองให้แก่สหกรณ์ใหม่ที่ได้จดทะเบียน

แบ่งแยกจากสหกรณ์เดิม” สหกรณ์จึงไม่สามารถนำทุนสำรองมาใช้จ่ายอื่นใดได้ ดังนั้นทุนสำรองที่ลดลง เนื่องจากการโอนชดเชยผลการขาดทุนสุทธิประจำปีจึงไม่มีผลกระทบต่อกระแสเงินสด แต่ก็ให้รายการปรับปรุงในช่องรายการกระทบยอดเพื่อกระทบยอดได้เป็นทุนสำรอง ณ วันสิ้นงวด โดย

เดบิต ทุนสำรอง xx

เครดิต ขาดทุนสุทธิ xx

3.18 ทุนสะสมตามระเบียบและข้อบังคับ ให้พิจารณาทุนสะสมตามระเบียบ และข้อบังคับต้นงวดเปรียบเทียบกับทุนสะสมตามระเบียบฯ ณ วันสิ้นงวดว่า มียอดเพิ่มขึ้นหรือลดลง

ถ้าทุนสะสมตามระเบียบและข้อบังคับเพิ่มขึ้นโดยบันทึกไว้ทางด้านเครดิตซึ่งพิจารณาจากข้อมูล ในกระดาษทำการงบทดลองประกอบด้วย ให้พิจารณาว่าการเพิ่มขึ้นนั้นได้มาจากการจัดสรรกำไรสุทธิ ประจำปีใช่หรือไม่ ทั้งนี้ เนื่องจากถ้าได้มาจากการจัดสรรกำไรสุทธิประจำปีจะไม่มีผลกระทบต่อกระแสเงินสด ซึ่งการปรับปรุงรายการในช่องรายการกระทบยอดได้กล่าวไว้แล้วในการปรับปรุงกำไร (ขาดทุน) สุทธิประจำปี แต่ถ้าได้รับเงินสดเพื่อเป็นทุนสะสมต่าง ๆ การเพิ่มขึ้นของทุนสะสมต่าง ๆ นั้นจึงมีผลกระทบต่องบ กระแสเงินสดจากกิจกรรมจัดหาเงิน ต้องนำไปบวกกระแสเงินสดจากกิจกรรมจัดหาเงินและปรับปรุง รายการกระทบยอด โดย

เดบิต เงินสดรับจากทุนสะสม - กิจกรรมจัดหาเงิน xx

เครดิต ทุนสะสม.....(ระบุชื่อทุน) xx

ถ้าทุนสะสมตามระเบียบและข้อบังคับลดลง โดยบันทึกไว้ทางด้านเดบิต ซึ่งพิจารณาจากข้อมูล ในกระดาษทำการงบทดลองประกอบด้วย ให้พิจารณาว่าเกิดจากการจ่ายเงินสดเพื่อใช้ตามวัตถุประสงค์ ของทุนสะสมต่าง ๆ ใช่หรือไม่ ถ้าใช่ก็จะมีผลกระทบต่อกระแสเงินสดจากกิจกรรมจัดหาเงินต้องนำไปหัก ออกจากกระแสเงินสดจากกิจกรรมจัดหาเงิน และปรับปรุงรายการกระทบยอดโดย

เดบิต ทุนสะสมต่างๆ (ระบุชื่อทุน) xx

เครดิต เงินสดจ่ายทุนสะสมต่างๆ - กิจกรรมจัดหาเงิน xx

(4) พิจารณารายการเงินสดของยอดคงเหลือต้นงวดและยอดคงเหลือสิ้นงวด รายการเงินสดนี้ได้แก่ เงินสดและเงินฝากธนาคาร เงินฝากสหกรณ์ ดังนั้น จึงให้คำนวณหาผลต่างของ รายการเงินสดและเงินฝากธนาคาร เงินฝากสหกรณ์ ของยอดคงเหลือต้นงวดและยอดคงเหลือสิ้นงวด ผลต่างให้บันทึกไว้ในช่องรายการกระทบยอด

(5) พิสูจน์ความถูกต้องของยอดคงเหลือสิ้นงวดทุกรายการ โดยนำตัวเลขในช่อง ยอดคงเหลือต้นงวด บวกหรือหัก ช่องรายการกระทบยอดจะต้องมีจำนวนเท่ากับยอดคงเหลือสิ้นงวดทุก รายการ

(6) คำนวณหาผลรวมทางด้านเดบิต และเครดิตของช่องรายการกระทบยอด

(7) ให้เปรียบเทียบผลรวมทางด้านเดบิตและเครดิตตามข้อ (6) ถ้าปรากฏว่า

(7.1) ผลรวมเดบิตมากกว่าผลรวมเครดิต ผลต่างจะอยู่ทางด้านเครดิต ถือเป็น รายการเงินสดสุทธิเพิ่มขึ้น แสดงไว้ในช่องรายการกระทบยอดทางด้านเครดิต

(7.2) ผลรวมเดบิตน้อยกว่าผลรวมเครดิต ผลต่างจะอยู่ทางด้านเดบิต ถือเป็น รายการเงินสดสุทธิลดลง แสดงไว้ในช่องรายการกระทบยอดทางด้านเดบิต

(8) **คำนวณหาผลรวมทั้งหมดทางด้านเดบิตและเครดิต** โดยนำตัวเลขผลรวมในข้อ (6) บวกกับข้อ (7) จะได้ผลลัพธ์คือ ยอดรวมเดบิตจะเท่ากับยอดรวมเครดิต

ข้อสังเกตเกี่ยวกับการจัดทำกระดาษทำการงบกระแสเงินสด

ก. การพิจารณาจัดทำรายการกระขยยอดทุกรายการจะต้องวิเคราะห์รายการแต่ละรายการว่ามีผลกระทบต่อกระแสเงินสดหรือไม่ และมีผลกระทบต่อกระแสเงินสดในกิจกรรมดำเนินงาน กิจกรรมจัดหาเงิน หรือกิจกรรมลงทุน โดยใช้หลักการพิจารณาตามที่ได้กล่าวไว้แล้ว ทั้งนี้เพื่อให้การจัดทำงบกระแสเงินสดถูกต้อง

ข. รายการปรับปรุงที่บันทึกเดบิตและเครดิตไว้ในกระดาษทำการงบกระแสเงินสดมิใช่รายการที่จะนำไปบันทึกในสมุดรายวันหรือผ่านบัญชีใด ๆ และมีรายการปรับปรุงหรือแก้ไขบัญชีต่าง ๆ ในงบแสดงฐานะการเงินหากแต่เป็นรายการที่แสดงในกระดาษทำการงบกระแสเงินสดเพื่อช่วยให้การจัดทำงบกระแสเงินสดให้กระทำได้อย่างถูกต้อง และง่ายขึ้นเท่านั้น

ขั้นที่ 3 จัดทำงบกระแสเงินสด

เมื่อจัดทำกระดาษทำการงบกระแสเงินสดตามขั้นตอนที่ 2 เสร็จเรียบร้อยแล้วให้นำรายการทุกรายการภายใต้หัวข้อกิจกรรมดำเนินงาน กิจกรรมลงทุน และกิจกรรมจัดหาเงิน ภายในกระดาษทำการงบกระแสเงินสดมาจัดทำงบกระแสเงินสดของสหกรณ์ตามรูปแบบที่กำหนดไว้ โดยจัดทำตามลำดับดังนี้

3.1 พิจารณารายการภายใต้หัวข้อกิจกรรมดำเนินงานเป็นอันดับแรก โดยการตั้งรายการกำไรสุทธิหรือขาดทุนสุทธิแล้วแต่กรณี แล้วปรับปรุงเพื่อกระขยยอดกำไรสุทธิหรือขาดทุนสุทธิให้เป็นเงินสดสุทธิ และให้จัดเรียงลำดับรายการตามรูปแบบที่กำหนดไว้ ทั้งนี้ รายการบัญชีที่อยู่ในช่องเดบิตของรายการกระขยยอดในกระดาษทำการงบกระแสเงินสดถือเป็นรายการเงินสดรับให้นำไปบวกและรายการที่อยู่ในช่องเครดิตถือเป็นรายการเงินสดจ่ายให้นำไปหักโดยแสดงตัวเลขไว้ในวงเล็บ เมื่อนำรายการทุกรายการภายใต้กิจกรรมดำเนินงานในกระดาษทำการงบกระแสเงินสดไปแสดงไว้ในรูปแบบ งบกระแสเงินสดภายใต้หัวข้อกระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงานแล้ว จะได้ผลลัพธ์เป็นเงินสดสุทธิได้มา (ใช้ไป) จากกิจกรรมดำเนินงาน

3.2 พิจารณารายการภายใต้หัวข้อกิจกรรมลงทุนเป็นอันดับที่สอง โดยนำรายการจากรายการกระขยยอดภายใต้กิจกรรมลงทุนในกระดาษทำการงบกระแสเงินสด ไปแสดงไว้ในงบกระแสเงินสดภายใต้หัวข้อกระแสเงินสดจากกิจกรรมลงทุน ทั้งนี้มีหลักการพิจารณาเช่นเดียวกับข้อ 3.1 คือ รายการทางด้านเดบิตทุกรายการถือเป็นเงินสดรับให้นำไปบวก และรายการทางด้านเครดิตทุกรายการถือเป็นเงินสดจ่ายให้นำไปหักโดยแสดงตัวเลขไว้ในวงเล็บ หลังจากนั้นให้คำนวณหาเงินสดสุทธิได้มา (ใช้ไป) จากกิจกรรมลงทุน

3.3 พิจารณารายการภายใต้หัวข้อกิจกรรมจัดหาเงิน เป็นอันดับสุดท้าย โดยมีหลักวิธีการพิจารณาเช่นเดียวกันกับข้อ 3.1 แล้วนำไปแสดงไว้ในงบกระแสเงินสดภายใต้หัวข้อกิจกรรมจัดหาเงินและคำนวณหาเงินสดสุทธิได้มา (ใช้ไป) จากกิจกรรมจัดหาเงิน

3.4 **คำนวณหาเงินสดสุทธิเพิ่มขึ้นหรือลดลง** โดยนำยอดผลรวมของเงินสดสุทธิได้มา (ใช้ไป) จากกิจกรรมดำเนินงาน กิจกรรมลงทุนและกิจกรรมจัดหาเงินมาบวกเข้าด้วยกัน หากปรากฏว่า เงินสดรับหรือเงินสดได้มาจากทุกกิจกรรมมีจำนวนมากกว่าเงินสดจ่ายหรือเงินสดใช้ไปในทุกกิจกรรมแสดงว่าเงินสด

สุทธิเพิ่มขึ้น ในทางตรงกันข้ามถ้าเงินสดรับหรือเงินสดได้มาจากทุกกิจกรรม มีจำนวนน้อยกว่าเงินสดจ่ายหรือเงินสดใช้ไปในทุกกิจกรรมแสดงว่าเงินสดสุทธิลดลงให้แสดงตัวเลขไว้ในวงเล็บ

3.5 ให้คำนวณหาเงินสดคงเหลือสิ้นงวดโดยนำเงินสดคงเหลือต้นงวด รวมเข้ากับเงินสดสุทธิเพิ่มขึ้น (ลดลง) ตามข้อ 3.4 แล้วจะได้ ผลลัพธ์เป็นเงินสดคงเหลือสิ้นงวด

ข้อสังเกต เงินสด หมายถึง เงินสด เงินฝากธนาคารทุกประเภท และเงินฝากสหกรณ์ด้วย ดังนั้น จึงต้องคำนวณหายอดเงินสดคงเหลือต้นงวด และการพิสูจน์หาเงินสดคงเหลือสิ้นงวดให้ครอบคลุมความหมายของเงินสดให้ครบถ้วนด้วย

ขั้นที่ 4 การเปิดเผยข้อมูล

การเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับกระแสเงินสดนั้นแบ่งออกเป็น 2 ลักษณะ

4.1 การเปิดเผยข้อมูลในหมายเหตุประกอบงบการเงินภายใต้หัวข้อสรุปนโยบายบัญชีที่สำคัญ โดยให้เปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับงบกระแสเงินสดว่า “เงินสด” ในงบกระแสเงินสดนั้น หมายถึงเงินสดในมือ เงินฝากธนาคารทุกประเภท และเงินฝากสหกรณ์ทุกประเภท ทั้งนี้ ให้รวมถึงเงินฝากธนาคาร และเงินฝากสหกรณ์ที่นำไปเป็นหลักทรัพย์ค้ำประกันหนี้สินด้วย

4.2 การเปิดเผยข้อมูลภายใต้หัวข้อต่าง ๆ ในหมายเหตุประกอบงบการเงิน โดยเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับกระแสเงินสดที่เห็นว่า มีสาระสำคัญ เช่น

4.2.1 ข้อมูลเกี่ยวกับกระแสเงินสดที่มีสาระสำคัญที่สหกรณ์จ่ายไปในช่วงปี เช่น

- จำนวนเงินสดที่มีนัยสำคัญที่ถืออยู่ในมือ แต่ไม่อาจนำไปใช้ได้และให้มีค่าชี้แจงของ

คณะกรรมการดำเนินการประกอบด้วย

4.2.2 ข้อมูลที่เกี่ยวกับกิจกรรมลงทุนและกิจการจัดหาเงินที่ไม่เป็นเงินสดแต่ที่มี

สาระสำคัญ เช่น

- การซื้อทรัพย์สินโดยการทำสัญญาเช่าการเงิน
- การซื้อทรัพย์สินโดยการก่อหนี้
- การแลกเปลี่ยนทรัพย์สินไม่เป็นตัวเงินต่างๆ
- การได้รับบริจาคทรัพย์สิน

(ตัวอย่างหมายเหตุประกอบงบการเงิน)

สหกรณ์.....จำกัด
หมายเหตุประกอบงบการเงิน
สำหรับปีสิ้นสุดวันที่.....และ.....

1. สรุปนโยบายบัญชีที่สำคัญ

เงินสดในงบกระแสเงินสด หมายถึง เงินสดในมือ เงินฝากธนาคารทุกประเภทและเงินฝาก
สหกรณ์ทุกประเภท ทั้งนี้รวมถึงเงินฝากธนาคาร และเงินฝากสหกรณ์ที่นำไปเป็นหลักทรัพย์ค้ำประกัน
หนี้สินด้วย

2. เงินสดและเงินฝากธนาคาร ประกอบด้วย

	ปี 25	ปี 25.....
เงินสด		
เงินฝากธนาคาร		
กระแสรายวัน		
ออมทรัพย์		
ประจำ		
รวม		

ข้อมูลพัน

เงินฝากธนาคาร.....จำกัดประเภท.....บัญชีเลขที่.....
จำนวนเงิน.....บาท สหกรณ์ได้นำไปค้ำประกันวงเงินเบิกเกินบัญชี/เงินกู้ยืม
จาก.....ในวงเงิน.....บาท

.....
.....
.....

15. รายการไม่เป็นเงินสดแต่มีสาระสำคัญ

- ระหว่างปีสหกรณ์มีกิจกรรมลงทุนและกิจกรรมจัดหาเงินไม่เป็นเงินสด แต่มีสาระสำคัญ

ดังนี้

- ซื้อรถบรรทุกน้ำมันโดยสัญญาเช่าการเงินจำนวนเงินบาท
- ได้รับบริจาคสินทรัพย์.....จาก.....จำนวนเงิน.....บาท
- แลกเปลี่ยนสินทรัพย์

16. เหตุการณ์ที่อาจเกิดขึ้นในภายหน้า

.....

.....

.....

.....

17. เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นหลังวันที่ในงบการเงิน

.....

.....

.....

.....

ข้อสังเกต

1. ข้อมูลที่นำมาเปิดเผยให้พิจารณาจากรายการที่ไม่เป็นเงินสดในช่องรายการกระทบยอดที่แสดงรายการปรับปรุงไว้ หากมีนัยสำคัญก็ต้องเปิดเผยให้ทราบโดยแสดงเป็นหมายเหตุประกอบงบการเงิน
2. การเปิดเผยข้อมูลในหมายเหตุประกอบงบการเงินนี้ ถ้าข้อความที่หมายเหตุเกี่ยวกับกระแสเงินสดเป็นข้อความเดียวกันกับที่ต้องจัดทำหมายเหตุประกอบรายการในงบดุลแล้วก็ให้ใช้ข้อความเดียวกันไม่ต้องจัดทำซ้ำอีก

กรณีศึกษา

สหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยศิลปากร จำกัด

สหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยศิลปากร จำกัด

งบแสดงฐานะการเงิน

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2557

ปี 2557

	หมายเหตุ	บาท
สินทรัพย์		
สินทรัพย์หมุนเวียน		
เงินสดและเงินฝากธนาคาร	3	51,987,245.24
เงินฝากสหกรณ์อื่น	4	128,986,199.52
เงินลงทุนระยะสั้น	5	10,000,000.00
เงินให้กู้ยืมระยะสั้น	6	85,562,273.78
ลูกหนี้ระยะสั้น - สุทธิ	7	766,676.84
ดอกเบี้ยเงินให้กู้ค้างรับ		770,589.25
สินทรัพย์หมุนเวียนอื่น	8	1,934,545.28
รวมสินทรัพย์หมุนเวียน		280,007,529.91
สินทรัพย์ไม่หมุนเวียน		
เงินลงทุนระยะยาว	5	59,787,828.13
เงินให้กู้ยืมระยะยาว	6	599,210,573.68
ลูกหนี้ระยะยาว - สุทธิ	7	10,514,880.07
ส่วนปรับปรุงสำนักงานและครุภัณฑ์	9	338,433.11
รวมสินทรัพย์ไม่หมุนเวียน		669,851,714.99
รวมสินทรัพย์		949,859,244.90

ปี 2557

	หมายเหตุ	บาท
หนี้สินและทุนของสหกรณ์		
หนี้สินหมุนเวียน		
เงินรับฝาก	10	81,200,399.05
หนี้สินหมุนเวียนอื่น	11	3,432,184.67
รวมหนี้สินหมุนเวียน		84,632,583.72
หนี้สินไม่หมุนเวียน		
หนี้สินไม่หมุนเวียนอื่น	12	3,288,890.40
รวมหนี้สิน		87,921,474.12

ทุนของสหกรณ์

ทุนเรือนหุ้น (มูลค่าหุ้นละ 100 บาท)		735,893,110.00
ทุนสำรอง		66,424,962.13
ทุนสะสมตามข้อบังคับ ระเบียบและอื่นๆ	13	11,909,423.65
กำไร(ขาดทุน)จากเงินลงทุนที่ยังไม่เกิดขึ้น	14	1,586,828.13
กำไรสุทธิประจำปี		<u>46,123,446.87</u>
รวมทุนของสหกรณ์		<u>861,937,770.78</u>
รวมหนี้สินและทุนของสหกรณ์		949,859,244.90

หมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของงบการเงินนี้

(ลงชื่อ).....

(.....)

ประธานกรรมการ

(ลงชื่อ).....

(.....)

เลขานุการ

วันที่.....

สหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยศิลปากร จำกัด
งบกำไรขาดทุน
สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2557

		ปี 2557	
		บาท	%
รายได้ดอกเบี้ยและผลตอบแทนจากการลงทุน			
	ดอกเบี้ยรับเงินให้กู้	41,175,560.75	79.86
	ดอกเบี้ยรับเงินฝาก	6,888,196.23	13.36
	ผลตอบแทนเงินลงทุน	<u>3,498,025.21</u>	<u>6.78</u>
	รวมรายได้ดอกเบี้ยและผลตอบแทนจากการลงทุน	<u>51,561,782.19</u>	<u>100</u>
ค่าใช้จ่ายดอกเบี้ยและเงินลงทุน			
	ดอกเบี้ยจ่ายเงินรับฝาก	802,446.30	1.56
	ดอกเบี้ยจ่ายเงินกู้เบิกเกินบัญชีธนาคาร	44,346.90	0.09
	รวมค่าใช้จ่ายดอกเบี้ยและเงินลงทุน	<u>846,793.20</u>	<u>41.49</u>
	รวมรายได้ดอกเบี้ยและผลตอบแทนจากเงินลงทุนสุทธิ	<u>50,714,988.99</u>	<u>98.36</u>
บวก รายได้อื่น			
	รายได้ค่าธรรมเนียมแรกเข้า	16,200.00	0.03
	รายได้อื่น	<u>88,951.11</u>	<u>0.17</u>
	รวมรายได้อื่น	<u>105,151.11</u>	<u>0.20</u>
หัก			
	ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน		
	ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับเจ้าหน้าที่		
	เงินเดือน	2,045,340.00	3.97
	ค่าล่วงเวลา	27,240.00	0.05
	ค่าเบี้ยเลี้ยงพาหนะ	120,668.00	0.23
	ค่าเครื่องแบบ	15,000.00	0.03
	เงินสมทบประกันสังคมและกองทุนเงินทดแทน	50,979.00	0.10
	เงินสมทบกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ	102,282.00	0.20
	ค่าเบี้ยประกันภัย	4,651.02	0.01
	ค่ารักษาพยาบาล	140,367.00	0.27
	ค่าตอบแทนเจ้าหน้าที่	9,600.00	0.02
	บำเหน็จเจ้าหน้าที่	371,630.00	0.72
	เงินทุนการศึกษาบุตร	4,373.75	0.01

	<u>ปี 2557</u>	
	<u>บาท</u>	<u>%</u>
ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับอาคารสถานที่และอุปกรณ์		
ค่าเสื่อมราคา-ครุภัณฑ์	105,612.06	0.20
ค่าเสื่อมราคา-ส่วนปรับปรุงสำนักงาน	15,000.00	0.03
ค่าจ้างเหมาบริการ	15,600.00	0.03
ค่าซ่อมแซมครุภัณฑ์	4,672.50	0.01
ค่าบำรุงรักษาโปรแกรม	70,000.00	0.14
ค่าไฟฟ้าและน้ำประปา	49,635.99	0.10
ค่าใช้จ่ายดำเนินงานอื่น		
ค่าตอบแทน	104,130.00	0.20
ค่าวัสดุสำนักงาน	75,032.25	0.15
ค่าเบี้ยประชุมกรรมการ	175,050.00	0.34
ค่าใช้จ่ายในการประชุมสัมมนา	397,280.00	0.77
ค่ารับรอง	38,679.00	0.08
ค่าน้ำมันเชื้อเพลิง	31,016.08	0.06
ค่าธรรมเนียม	36,545.00	0.07
ค่าโทรศัพท์	20,656.78	0.04
ค่าใช้จ่ายประชุมใหญ่	417,780.00	0.81
ค่าใช้จ่ายทั่วไป	51,104.00	0.10
ค่าตรวจสอบกิจการ	48,000.00	0.09
ค่าเครื่องเขียนแบบพิมพ์	48,968.80	0.09
ค่าเช่ารถ	23,800.00	0.05
ค่าสอบบัญชี	60,000.00	0.12
ค่าสมมนาคุณ	16,000.00	0.03
รวมค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน	<u>4,696,693.23</u>	<u>9.12</u>
กำไรสุทธิ	46,123,446.87	89.45

สหกรณ์ออมทรัพย์ร่วมเย็น จำกัด
หมายเหตุประกอบงบการเงิน
สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2557

1 สรุปนโยบายการบัญชีที่สำคัญ

- สหกรณ์บันทึกบัญชีโดยใช้เกณฑ์คงค้าง
 - สหกรณ์รับรู้รายได้ดอกเบี้ยตามเกณฑ์สัดส่วนของเวลาส่วนจำนวนรายได้จะเท่ากับอัตราดอกเบี้ยคูณด้วยจำนวนเงินต้นที่ค้างชำระตามระยะเวลาที่กู้ยืม
 - เงินลงทุนระยะสั้นและเงินลงทุนระยะยาวเป็นเงินลงทุนในหลักทรัพย์ที่อยู่ในความต้องการรองตลาดแสดงด้วยราคามูลค่ายุติธรรม ทั้งนี้ สหกรณ์รับรู้การเปลี่ยนแปลงมูลค่าของเงินลงทุนเป็นกำไร(ขาดทุน) จากเงินลงทุนที่ยังไม่เกิดขึ้นโดยแสดงเป็นรายการแยกต่างหากในส่วนทุนของสหกรณ์และจะรับรู้เป็นรายได้หรือค่าใช้จ่ายในงบกำไรขาดทุนเมื่อสหกรณ์ได้จำหน่ายเงินลงทุนนั้น
 - เงินลงทุนระยะสั้น/ระยะยาวที่เป็นเงินลงทุนในหลักทรัพย์ที่ไม่อยู่ในความต้องการรองตลาดแสดงด้วยราคาทุน
 - สหกรณ์ได้ตั้งค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญตามหลักเกณฑ์ที่ให้ไว้ในระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์ ว่าด้วยการจัดชั้นคุณภาพลูกหนี้เงินกู้และการเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ พ.ศ. 2544
 - ค่าเสื่อมราคาอาคารและอุปกรณ์ คำนวณโดยวิธีเส้นตรง ในอัตราที่กำหนดไว้ในระเบียบนายทะเบียน ว่าด้วยการบัญชี พ.ศ. 2542
 - ค่าซ่อมบำรุง ค่าซ่อมแซม รวมทั้งการซื้อมาเปลี่ยนแทนสำหรับสินทรัพย์รายการย่อย ๆ ถือเป็นค่าใช้จ่ายหักจากรายได้ การต่อเติมหรือเพิ่มเติมอาคารและอุปกรณ์รายใหญ่ๆ ถือเป็นราคาทุนของสินทรัพย์
 - เงินสดในงบกระแสเงินสด หมายถึง เงินสดในมือ เงินฝากธนาคารทุกประเภท และเงินฝากสหกรณ์ทุกประเภท ทั้งนี้รวมถึงเงินฝากธนาคารและเงินฝากสหกรณ์ที่นำไปเป็นหลักทรัพย์ค้ำประกันหนี้สินด้วย
- 2 สหกรณ์จัดทำงบการเงินปี 2557 ตามหนังสือของกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ กษ 0404/1160 ลงวันที่ 24 กุมภาพันธ์ 2557 เรื่อง การจัดทำงบการเงินของสหกรณ์ประเภทออมทรัพย์และสหกรณ์ประเภทการเงินตามหนังสือข้างต้น สหกรณ์จึงไม่อาจนำเสนองบการเงินเปรียบเทียบกับปี 2556

3 เงินสดและเงินฝากธนาคาร ประกอบด้วย

	<u>หน่วย</u>
	<u>บาท</u>
เงินสด	331,265.22
เงินฝากธนาคาร	
เงินฝากกระแสรายวัน	8,000.00
เงินฝากออมทรัพย์	50,647,980.02
เงินฝากประจำ	1,000,000.00
รวม	<u><u>51,987,245.24</u></u>

4 เงินฝากสหกรณ์อื่นประกอบด้วย

เงินฝากออมทรัพย์-สหกรณ์หมู่บ้านสหพร จำกัด	10,920,105.51
เงินฝากออมทรัพย์พิเศษ-สหกรณ์โคเนื้อ จำกัด	25,000,000.00
เงินฝากออมทรัพย์พิเศษ-สหกรณ์โคกำแพงแสน จำกัด	33,066,094.01
เงินฝากประจำ-ชุมนุมสหกรณ์ออมทรัพย์แห่งประเทศไทย จำกัด	40,000,000.00
เงินฝากประจำ-สหกรณ์ออมทรัพย์ตำรวจแห่งชาติ จำกัด	20,000,000.00
รวมเงินฝากสหกรณ์อื่น	128,986,199.52

5 เงินลงทุน ประกอบด้วย

	ปี 2557	
	บาท	
	<u>มูลค่ายุติธรรม</u>	<u>ราคาทุน</u>
<u>เงินลงทุนระยะสั้น</u>		
เงินลงทุนที่ไม่อยู่ในความต้องการของตลาด		
ตั๋วสัญญาใช้เงิน สหกรณ์ออมทรัพย์ตำรวจแห่งชาติ		10,000,000.00
รวมเงินลงทุนระยะสั้น		<u>10,000,000.00</u>
<u>เงินลงทุนระยะยาว</u>		
เงินลงทุนที่อยู่ในความต้องการของตลาด		
พันธบัตรออมทรัพย์ไทเข้มแข็ง	3,153,050.88	3,000,000.00
พันธบัตรธนาคารแห่งประเทศไทย	<u>26,433,777.25</u>	<u>25,000,000.00</u>
รวม	<u>29,586,828.13</u>	<u>28,000,000.00</u>
<u>บวก</u> ค่าเผื่อการปรับมูลค่าเงินลงทุนระยะยาว		1,586,828.13
รวมเงินลงทุนระยะยาวที่อยู่ในความต้องการของตลาด		<u>29,586,828.13</u>
เงินลงทุนที่ไม่อยู่ในความต้องการของตลาด		
- หุ้นบริษัทสหประกันชีวิต จำกัด		200,000.00
- หุ้นชุมนุมสหกรณ์ออมทรัพย์แห่งประเทศไทย		30,000,000.00
- หุ้นชุมนุมสหกรณ์ออมทรัพย์ครูไทย		<u>1,000.00</u>
รวมเงินลงทุนระยะยาวที่ไม่อยู่ในความต้องการของตลาด		<u>30,201,000.00</u>
รวมเงินลงทุนระยะยาว		<u>59,787,828.13</u>
รวมเงินลงทุนทั้งสิ้น		<u>69,787,828.13</u>

6 เงินให้กู้ยืม ประกอบด้วย

	บาท ระยะสั้น	บาท ระยะยาว
เงินให้กู้ยืม - ปกติ		
เงินให้กู้แก่ทหรณ์	11,000,000.00	0.00
ลูกหนี้เงินกู้ - อุดเงิน	9,872,800.00	0.00
ลูกหนี้เงินกู้ - สามัญ	51,005,368.26	349,134,489.26
ลูกหนี้เงินกู้ - พิเศษ	13,684,105.52	250,076,084.42
รวมเงินให้กู้ยืม	85,562,273.78	599,210,573.68

7 ลูกหนี้ - สุทธิ ประกอบด้วย

	ระยะสั้น	ระยะยาว
ลูกหนี้ตัวแทนหักเงินส่ง	98,745.00	-
ลูกหนี้ตามคำพิพากษา	501,307.64	-
ลูกหนี้ขาดสมาชิกภาพ	179,197.77	2,196,392.46
ลูกหนี้เงินสดขาดบัญชี	488,734.07	8,318,487.61
รวมลูกหนี้สุทธิ	1,267,984.48	10,514,880.07
หัก ค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญ	501,307.64	-
รวมลูกหนี้สุทธิ	766,676.84	10,514,880.07

ระหว่างปี 2557 ผู้รับสภาพหนี้เงินสดขาดบัญชีได้ชำระคืนแก่ทหรณ์ จำนวน 1.05 ล้านบาท และมีการนำหลักทรัพย์มาจำนองเป็นหลักประกันการชำระหนี้ต่อทหรณ์ไว้จำนวน 13.51 ล้านบาท ทหรณ์จึงไม่ตั้งค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญลูกหนี้ ดังกล่าว เนื่องจากพิจารณาแล้วไม่มีความเสี่ยงที่จะเรียกเก็บหนี้ไม่ได้อีกต่อไป

8 สินทรัพย์หมุนเวียนอื่น ประกอบด้วย

	ปี 2557 บาท
ดอกเบียค้ำรับลูกหนี้ตามคำพิพากษา	2,169.20
หัก ค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญดอกเบียค้ำรับลูกหนี้ตามคำพิพากษา	-2,168.20
ดอกเบียค้ำรับลูกหนี้อื่น	59,123.00
สำรองจ่ายค่าเบี้ยประกันภัย	5,821.87
ดอกเบียเงินฝากธนาคารค้ำรับ	3,942.39
ดอกเบียเงินฝากทหรณ์อื่นค้ำรับ	1,079,945.68

ดอกเบียเงินลงทุนค้างรับ	785,712.34
รวมสินทรัพย์หมุนเวียนอื่น	1,934,545.28

9 ส่วนปรับปรุงสำนักงานและครุภัณฑ์ ประกอบด้วย

	บาท
ส่วนปรับปรุงสำนักงาน	68,490.41
ครุภัณฑ์	269,942.70
	338,433.11

10 เงินรับฝาก ประกอบด้วย

	บาท
เงินรับฝากออมทรัพย์	46,576,830.92
เงินรับฝากออมทรัพย์พิเศษ	30,589,722.78
เงินรับฝากประจำ	4,033,845.35
	81,200,399.05

11 หนี้สินหมุนเวียนอื่น ประกอบด้วย

	บาท
ดอกเบียเงินรับฝากประจำค้างจ่าย	188,602.86
ค่าสอบบัญชีค้างจ่าย	35,000.00
ภาษีหัก ณ ที่จ่ายค้างจ่าย	7,688.91
เงินรอจ่ายคืน	172,825.26
เงินปันผลค้างจ่าย	794.38
ค่าตรวจสอบกิจการค้างจ่าย	8,000.00
เงินกองทุนบำเหน็จเกษียณอายุราชการ	495,000.00
เงินกองทุนช่วยเหลือผู้ค้าประกันเงินกู้สามัญ	2,266,038.20
ผลตอบแทนเงินกองทุนช่วยเหลือผู้ค้าประกันเงินกู้สามัญ	1,726.06
เงินประกันสังคมค้างจ่าย	4,269.00
กองทุนช่วยเหลือผู้ค้าประกัน ธ ธนชาติ(กทม)	252,240.00
รวมหนี้สินหมุนเวียนอื่น	3,432,184.67

ข้อมูลเพิ่มเติม

การจัดสรรกำไรสุทธิประจำปี 2556 เป็นไปตามมติแห่งที่ประชุมใหญ่สามัญ ครั้งที่ 1/2557 ประชุมเมื่อ วันที่ 28 มกราคม 2557 โดย สหกรณ์จัดสรรกำไรสุทธิตามข้อบังคับเป็น

	บาท	%
ทุนสำรอง	4,234,477.57	10.00
ค่าบำรุงสันนิบาตสหกรณ์	10,000.00	0.02
เงินปันผลตามหุ้น	28,102,837.62	66.37
เงินเฉลี่ยคืนตามส่วนธุรกิจ	6,001,214.47	14.17
โบนัสกรรมการและเจ้าหน้าที่	1,550,000.00	3.66
ทุนการศึกษาบุตร	450,000.00	1.06
ทุนสะสมเพื่อสาธารณประโยชน์	800,000.00	1.89
ทุนรักษาระดับอัตราเงินปันผล	<u>326,246.05</u>	<u>0.77</u>
กองทุนบำเหน็จเกษียณอายุราชการ	<u>520,000.00</u>	<u>1.23</u>
กองทุนเพื่อจัดตั้งสำนักงาน	<u>350,000.00</u>	<u>0.83</u>
รวมจัดสรรกำไรสุทธิประจำปี	<u>42,344,775.71</u>	<u>100</u>

สหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยศิลปากร จำกัด

งบกระแสเงินสด

สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2557

ปี 2557

บาท

กระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงาน

กำไรสุทธิ 46,123,446.87

รายการปรับปรุงเพื่อกระทบยอดกำไรสุทธิ เป็นเงินสดสุทธิจากกิจกรรมดำเนินงาน

ค่าเสื่อมราคาครุภัณฑ์ 105,612.06

ค่าปรับปรุงสำนักงานตัดจ่าย 15,000.00

บำเหน็จเจ้าหน้าที่ 371,630.00

ดอกเบี้ยเงินให้กู้ค้างรับ (770,589.25)

ดอกเบี้ยค้างรับลูกหนี้อื่น (44,308.00)

ดอกเบี้ยเงินกู้ค้างรับ - ลูกหนี้ตัวแทน (15,115.00)

ดอกเบี้ยเงินฝากธนาคารค้างรับ (3,942.39)

ผลตอบแทนจากเงินลงทุนค้างรับ (785,712.34)

ดอกเบี้ยเงินฝากสหกรณ์ค้างรับ (1,079,945.68)

ดอกเบี้ยเงินรับฝากประจำค้างจ่าย 150,773.42

ค่าสอบบัญชีค้างจ่าย 35,000.00

ค่าตรวจสอบกิจการค้างจ่าย 8,000.00

กำไรจากการดำเนินงานก่อนการเปลี่ยนแปลงในสินทรัพย์/หนี้สินดำเนินงาน 44,109,849.69

สินทรัพย์ดำเนินงาน

เงินสดรับลูกหนี้เงินกู้ สอ.กองบินตำรวจ 12,000,000.00

เงินสดจ่ายลูกหนี้เงินกู้ฉุกเฉิน (37,391,910.00)

เงินสดรับลูกหนี้เงินกู้ฉุกเฉิน 35,424,510.00

เงินสดจ่ายลูกหนี้เงินกู้สามัญ (502,393,905.00)

เงินสดรับลูกหนี้เงินกู้สามัญ 418,943,137.35

เงินสดจ่ายลูกหนี้เงินกู้พิเศษ (88,268,000.00)

เงินสดรับลูกหนี้เงินกู้พิเศษ 58,485,813.98

เงินสดรับจากลูกหนี้ตัวแทน 99,892.51

สหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยศิลปากร จำกัด

งบกระแสเงินสด

สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2557

ปี 2557

บาท

เงินสดรับลูกหนี้ขาดสมาชิกภาพ	696,387.00
เงินสดรับลูกหนี้เงินสดขาดบัญชี	452,918.84
เงินสดรับดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืมค้างรับ	710,124.00
เงินสดจ่ายเงินทตรงจ่ายค่าเบี้ยประกัน	(251,879.07)
เงินสดรับจากเงินทตรงจ่ายค่าเบี้ยประกัน	256,484.35
เงินสดรับจากดอกเบี้ยเงินฝากธนาคารค้างรับ	116,223.97
เงินสดรับดอกเบี้ยเงินฝากสหกรณ์อื่นค้างรับ	1,648,817.19
เงินสดรับดอกเบี้ยเงินลงทุนค้างรับ	352,767.13
เงินสดจ่ายดอกเบี้ยเงินรับฝากประจำค้างจ่าย	(8,622.49)
เงินสดจ่ายค่าสอบบัญชีค้างจ่าย	(30,000.00)
หนี้สินดำเนินงาน	
เงินสดรับภาษีหัก ณ ที่จ่าย	91,938.23
เงินสดจ่ายนำส่ง ภาษีหัก ณ ที่จ่าย	(90,558.63)
เงินสดรับเงินรอจ่ายคืน	5,000.00
เงินสดจ่ายค่าตรวจสอบกิจการค้างจ่าย	(8,000.00)
เงินสดรับเงินกองทุนช่วยเหลือผู้ค้าประกัน	(2,341,096.20)
เงินสดจ่ายเงินกองทุนช่วยเหลือผู้ค้าประกัน	(1,854,616.80)
เงินสดรับผลตอบแทนเงินกองทุนฯผู้ค้า	7,914.99
เงินสดจ่ายผลตอบแทนเงินกองทุนฯผู้ค้า	(7,124.54)
เงินสดรับเงินประกันสังคมรอนำส่ง	51,084.00
เงินสดจ่ายเงินประกันสังคมรอนำส่ง	(50,202.00)
เงินสดรับเงินกองทุนช่วยเหลือผู้ค้าประกัน	150,000.00
เงินสดจ่ายดอกเบี้ยตัวสัญญาใช้เงินค้างจ่าย	(20,659.60)
เงินสดรับเงินประกันเจ้าหน้าที่	(4,110.61)
เงินสดสุทธิ(ใช้ไป) ในกิจกรรมดำเนินงาน	(54,427,408.09)

สหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยศิลปากร จำกัด

งบกระแสเงินสด

สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2557

ปี 2557

บาท

กระแสเงินสดจากกิจกรรมลงทุน	
เงินสดจ่ายซื้อตัวสัญญาฯ สอ. ตำรวจ	(10,000,000.00)
เงินสดจ่ายซื้อครุภัณฑ์	(73,643.00)
เงินสดสุทธิได้มา (ใช้ไป) จากกิจกรรมลงทุน	<u>(10,073,643.00)</u>
กระแสเงินสดจากกิจกรรมจัดหาเงิน	
เงินสดจ่ายตัวสัญญาใช้เงิน	(2,000,200.00)
เงินสดรับเงินรับฝากออมทรัพย์	69,468,173.76
เงินสดจ่ายเงินรับฝากออมทรัพย์	(60,347,568.65)
เงินสดรับเงินรับฝากออมทรัพย์พิเศษ	23,002,696.78
เงินสดจ่ายเงินรับฝากออมทรัพย์พิเศษ	(10,434,836.97)
เงินสดรับเงินรับฝากประจำ	4,529,073.14
เงินสดจ่ายเงินรับฝากประจำ	(4,834,194.92)
เงินสดจ่ายเงินปันผล	(28,102,837.62)
เงินสดจ่ายเงินกองทุนฯเกษียณอายุราชการ	(243,000.00)
เงินสดรับจากทุนเรือนหุ้น	75,628,120.00
เงินสดจ่ายคืนทุนเรือนหุ้น	(24,137,460.00)
เงินสดจ่ายทุนการศึกษาบุตร	(470,400.00)
เงินสดจ่ายทุนสาธารณประโยชน์	(364,500.00)
เงินสดจ่ายทุนจัดตั้งสำนักงาน/กองทุนต่างๆ	(150,000.00)
เงินสดจ่ายเงินเฉี่ยคืน	(6,001,214.47)
เงินสดจ่ายเงินโบนัสกรรมการ/เจ้าหน้าที่	(1,550,000.00)
เงินสดจ่ายค่าบำรุงสันนิบาตฯ	(10,000.00)
เงินสดสุทธิได้มาจากกิจกรรมจัดหาเงิน	<u>33,981,851.05</u>
เงินสดสุทธิลดลง	<u>(30,519,200.04)</u>
เงินสด ณ วันต้นปี	<u>211,492,644.80</u>
เงินสด ณ วันสิ้นปี	<u>180,973,444.76</u>

สหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยศิลปากร จำกัด

กระดําทำการงบกระแสเงินสด

สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2557

รายการ	ยอดคงเหลือต้นปี	รายการกระทบยอด		ยอดคงเหลือสิ้นปี
		เดบิต	เครดิต	
		-	-	
		-	-	
		-	-	
รวมเดบิต	869,264,858.51	-	-	950,362,721.74
เครดิต			-	
ค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญลูกหนี้ตามคำพิพากษา	501,307.64	-	-	501,307.64
ค่าเผื่อนี้สงสัยขาด/บด่างรับลูกหนี้ตามคำพิพ	2,169.20	-	-	2,169.20
ตัวสัญญาใช้เงิน	2,000,200.00	32 2,000,200.00		-
เงินรับฝากออมทรัพย์ออมทรัพย์	37,455,625.81	33 60,347,568.65	31 69,468,173.76	46,576,830.92
			10 600.00	
เงินรับฝากออมทรัพย์พิเศษ	18,021,862.97	35 10,434,836.97	34 23,002,696.78	30,589,722.78
เงินรับฝากประจำ	4,338,967.13	37 4,834,194.92	36 4,529,073.14	4,033,845.35
ดอกเบี้ยเงินรับฝากประจำค้างจ่าย	46,451.93	38 8,622.49	39 150,773.42	188,602.86
ค่าสอบบัญชีค้างจ่าย	30,000.00	40 30,000.00	41 35,000.00	35,000.00
ภาษีหัก ณ ที่จ่าย	6,309.31	43 90,558.63	42 91,938.23	7,688.91
เงินรอจ่ายคืน	167,825.26		44 5,000.00	172,825.26
เงินปันผลค้างจ่าย	794.38	45 28,102,837.62	1 28,102,837.62	794.38
ค่าตรวจสอบกิจการค้างจ่าย	8,000.00	46 8,000.00	47 8,000.00	8,000.00
เงินกองทุนบำเหน็จเกษียณอายุราชการ	218,000.00	48 243,000.00	1 520,000.00	495,000.00
เงินกองทุนช่วยเหลือผู้ค้าประกันเงินกู้สามัญ	1,786,672.01	19 7,113.21	49 2,341,096.20	2,266,038.20
		50 1,854,616.80		
ผลตอบแทนเงินกองทุนช่วยเหลือผู้ค้าฯ	935.61	52 7,124.54	51 7,914.99	1,726.06
เงินประกันสังคมรอนาสง	3,387.00	5 50,202.00	53 51,084.00	4,269.00
กองทุนช่วยเหลือผู้ค้าประกัน ๕- ธนชาติ	102,240.00	4	55 150,000.00	252,240.00
ดอกเบี้ยตัวสัญญาใช้เงินค้างจ่าย	20,659.60	56 20,659.60	-	-
เงินประกันเจ้าหน้าที่	205,529.79		57 4,110.61	209,640.40
สำรองบำเหน็จเจ้าหน้าที่	2,707,620.00		5 371,630.00	3,079,250.00
ทุนเรือนหุ้น	684,354,650.00	59 24,137,460.00	10 47,800.00	735,893,110.00

สหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยศิลปากร จำกัด
กระดาดำทำการงบกระแสเงินสด
สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2557

รายการ	ยอดคงเหลือต้นปี	รายการกระทบยอด		ยอดคงเหลือสิ้นปี
		เดบิต	เครดิต	
			58 75,628,120.00	
ทุนสำรอง	62,190,484.56		1 4,234,477.57	66,424,962.13
ทุนการศึกษาบุตร	61,000.00	60 470,400.00	1 450,000.00	40,600.00
ทุนสาธารณประโยชน์	726,700.00	61 364,500.00	1 800,000.00	1,162,200.00
ทุนรักษาระดับอัตราเงินปันผล	7,280,377.60		1 326,246.05	7,606,623.65
ทุนจัดตั้งสำนักงานหรือกองทุนต่างๆ	2,900,000.00	62 150,000.00	1 350,000.00	3,100,000.00
กำไร(ขาดทุน)จากเงินลงทุนที่ยังไม่เกิดขึ้น	1,782,313.00	31 195,484.87		1,586,828.13
กำไรสุทธิประจำปี	42,344,775.71	1 42,344,775.71	2 46,123,446.87	46,123,446.87
			-	
เงินเฉลี่ยคืนค้างจ่าย	-	63 6,001,214.47	1 6,001,214.47	-
โบนัสกรรมการและเจ้าหน้าที่ค้างจ่าย	-	64 1,550,000.00	1 1,550,000.00	-
ค่าบำรุงสินค้ามาตรฐาน	-	65 10,000.00	1 10,000.00	-
			-	
			-	
รวมเครดิต	869,264,858.51		-	950,362,721.74
กระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงาน				
กำไรสุทธิ		2 46,123,446.87		
ค่าเสื่อมราคาครุภัณฑ์		3 105,612.06		
ผลตอบแทนจากเงินลงทุนค้างรับ			4 785,712.34	
ป่าหนัจเจ้าหน้าที่		5 371,630.00		
ค่าปรับปรุงสำนักงานตัดจ่าย		6 15,000.00		
ดอกเบี้ยเงินกู้ค้างรับ - ลูกหนี้ตัวแทน			10 15,115.00	
เงินสดรับลูกหนี้เงินกู้ สอ.กองบินสำรวจ		8 12,000,000.00		
เงินสดจ่ายลูกหนี้เงินกู้ฉุกเฉิน			9 37,391,910.00	
เงินสดรับลูกหนี้เงินกู้ฉุกเฉิน		10 35,424,510.00		
เงินสดจ่ายลูกหนี้เงินกู้สามัญ			11 502,393,905.00	
เงินสดรับลูกหนี้เงินกู้สามัญ		13 418,943,137.35		

สหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยศิลปากร จำกัด

กระดาดำการงบกระแสเงินสด
สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2557

รายการ	ยอดคงเหลือต้นปี	รายการกระทบยอด		ยอดคงเหลือสิ้นปี
		เดบิต	เครดิต	
เงินสดจ่ายลูกหนี้เงินกู้พิเศษ			14 88,268,000.00	
เงินสดรับลูกหนี้เงินกู้พิเศษ		15 58,485,813.98		
เงินสดรับจากลูกหนี้ตัวแทน		16 99,892.51		
เงินสดรับลูกหนี้ขาดสมาชิกภาพ		17 696,387.00		
เงินสดรับลูกหนี้เงินสดขาดบัญชี		18 452,918.84		
เงินสดรับดอกเบี้ยเงินให้กู้ค้างรับ		20 710,124.00		
ดอกเบี้ยเงินให้กู้ค้างรับ			21 770,589.25	
ดอกเบี้ยค้างรับลูกหนี้อื่น			22 44,308.00	
เงินสดจ่ายเงินตรงจ่ายค่าเบี้ยประกัน			23 251,879.07	
เงินสดรับจากเงินตรงจ่ายค่าเบี้ยประกัน		24 256,484.35		
เงินสดรับจากดอกเบี้ยเงินฝากธนาคารค้างรับ		25 116,223.97		
ดอกเบี้ยเงินฝากธนาคารค้างรับ			26 3,942.39	
เงินสดรับดอกเบี้ยเงินฝากสหกรณ์อื่นค้างรับ		27 1,648,817.19		
ดอกเบี้ยเงินฝากสหกรณ์ค้างรับ			28 1,079,945.68	
เงินสดรับดอกเบี้ยเงินลงทุนค้างรับ		29 352,767.13		
เงินสดจ่ายดอกเบี้ยเงินรับฝากประจำค้างจ่าย			38 8,622.49	
ดอกเบี้ยเงินรับฝากประจำค้างจ่าย		39 150,773.42		
เงินสดจ่ายค่าสอบบัญชีค้างจ่าย			40 30,000.00	
ค่าสอบบัญชีค้างจ่าย		41 35,000.00		
เงินสดรับภาษีหัก ณ ที่จ่าย		42 91,938.23		
เงินสดจ่ายนำส่ง ภาษีหัก ณ ที่จ่าย			43 90,558.63	
เงินสดรับเงินรอจ่ายคืน		44 5,000.00		
เงินสดจ่ายค่าตรวจสอบกิจการค้างจ่าย			46 8,000.00	
ค่าตรวจสอบกิจการค้างจ่าย		47 8,000.00		
เงินสดรับเงินกองทุนช่วยเหลือผู้ค้าประกัน		49 2,341,096.20		
เงินสดจ่ายเงินกองทุนช่วยเหลือผู้ค้าประกัน			50 1,854,616.80	
เงินสดรับผลตอบแทนเงินกองทุนฯผู้ค้า		51 7,914.99		
เงินสดจ่ายผลตอบแทนเงินกองทุนฯผู้ค้า			52 7,124.54	
เงินสดรับเงินประกันสังคมรอนำส่ง		53 51,084.00		
เงินสดจ่ายเงินประกันสังคมรอนำส่ง			54 50,202.00	
เงินสดรับเงินกองทุนช่วยเหลือผู้ค้าประกัน		55 150,000.00		
เงินสดจ่ายดอกเบี้ยตัวสัญญาใช้เงินค้างจ่าย			56 20,659.60	

บรรณานุกรม

เอกสารอ้างอิง :

สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์. แม่บทการบัญชี 2552

สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์. มาตรฐานการบัญชี TAS 1 : การนำเสนองบการเงิน

สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์. มาตรฐานการบัญชี TAS 101 : หนี้สงสัยจะสูญและลูกหนี้

สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์. มาตรฐานการบัญชี TAS 16 (ฉบับปรับปรุง 2552) : ที่ดิน
อาคาร และอุปกรณ์

กรมตรวจบัญชีสหกรณ์. คู่มือระบบบัญชีสหกรณ์การเกษตร ตุลาคม. 2549.

กรมตรวจบัญชีสหกรณ์. คู่มือการจัดทำงบการเงินสหกรณ์ประเภทออมทรัพย์ เมษายน. 2557

เว็บไซต์ :

สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์. <http://www.fap.or.th>